

les dossiers de l'IFEA

série: la Turquie aujourd'hui no: 4

La mégapole d'Istanbul 1960-2000

Guide bibliographique

par
Jean-François PÉROUSE

Observatoire urbain d'Istanbul

INSTITUT FRANÇAIS D'ÉTUDES ANATOLIENNES
GEORGES DUMÉZIL
Istanbul, octobre 2000

Directeur de la publication:

Paul DUMONT

Comité de rédaction
de la série
la Turquie aujourd'hui

Bertrand BUCHWALTER

Fadime DELİ

Edhem ELDEM

Sylvie GANGLOFF

François GEORGEON

Burcu GÜLTEKİN

Jean-François PÉROUSE

Zafer TOPRAK

ISBN 2-906053-58-9

INSTITUT FRANÇAIS D'ÉTUDES ANATOLIENNES
GEORGES DUMÉZIL

Nuru Ziya Sok. no.22 P.K. 54
80072 Beyoğlu/İSTANBUL

Téléphone: 90(212) 244 17 17 - 244 33 27

Télécopie: 90(212) 252 80 91

Courrier électronique:

ifeai@superonline.com

La mégapole d'Istanbul 1960-2000

Guide bibliographique

Jean-François Pérouse

Désorientaliser l'approche d'Istanbul, au risque du désenchantement : à la recherche du " paradigme perdu "...

Partons d'un simple constat d'évidence : l'Istanbul *contemporain* (notre objet d'étude privilégié) demeure étonnamment méconnu, tant en ce qui concerne ses limites mouvantes, ses populations, qu'en ce qui concerne ses diverses modalités d'extension ou de transformation interne. L'Istanbul actuel –cette mégapole encore “ en mouvement perpétuel ”, mal délimitée, que l'on peut survoler dans toute son immensité quand on tente d'atterrir à Istanbul alors que l'aéroport de Yeşilköy est saturé– semble ne pas intéresser les “ communautés scientifiques ”. Elle n'intéresse pas non plus le “ grand public ”, ni, apparemment, les chercheurs en sciences sociales. Le “ grand public ” préfère manifestement la Constantinople antique, byzantine, voire l'Istanbul ou la *Konstantiniyye* ottomane. Pour s'en rendre compte, il suffit de suivre les productions éditoriales ou les programmes de recherche ayant trait à Istanbul, en Turquie comme en Europe occidentale ; ou de considérer les titres des conférences concernant Istanbul qui peuvent être données çà et là. Quand on évoque Istanbul, c'est avant tout à travers son passé. “ Parlez-nous des sultans, de leur harem ou des janissaires, mais pas des cités-satellites qui poussent comme des champignons et concourent à durablement transformer la réalité d'Istanbul ” ; telle semble être la demande dominante implicite ou non. On pourrait même dire que l'Istanbul turc est un objet d'étude foncièrement négligé, voire tout à fait relégué. Pourtant, comme le dit joliment Şirin TEKELİ (1996), Istanbul est bien pour nous “ le paradigme perdu permettant de comprendre la société turque ”.

Cette cécité pourrait être interprétée comme un refus –tout empreint de passéisme nostalgique ou de mauvaise conscience– de “ voir les choses en face ”, pour parler trivialement. Pourtant, la recherche à prétentions scientifiques se devrait de résister à ces molles et érudites inclinations, pour aider à saisir et affronter le contemporain, en dépit de ses abords difficiles. Une des raisons de cet aveuglement (ou de cette façon très biaisée d'aborder Istanbul) réside sans doute dans le fait qu'Istanbul est devenu une destination touristique majeure pour les Européens et ne peut pas, de ce fait, être approchée sous un angle désenchanté et banalisant. On y vient chercher, goûter, savourer –nourri de lectures convenues qui prédisposent à la consommation exclusives de turqueries dépayssantes : P. Loti, C. Farrère ou d'autres...– de l'Orient, des harems, du narghilés, des moustaches et des noirs *çarşaf* (les tchadors, version turque). Et on ne veut pas voir ce qui rappellerait trop la trivialité des lieux de provenance. Il y a plus grave: les “ académiciens ” turcs, à de notables exceptions près, semblent d'une certaine façon avoir intégré ce point de vue, plus confortable, et plus monnayable aussi. Ce que dit E. SAID, dans son désormais classique *Orientalism*, sur l'orientalisation pernicieuse de la recherche “ indigène ” dans les pays arabes, par adoption du point de vue du maître, pourrait s'appliquer dans une certaine mesure à la situation des études urbaines en Turquie.

Il résulte des remarques qui précèdent que l'élaboration d'une bibliographie consignant les principaux ouvrages et articles consacrés à l'Istanbul *contemporain*, en langues française, anglaise, italienne ou allemande, n'est pas une tâche démesurée, compte tenu de la paucité des références, très étonnante pour une métropole de cette envergure. À cet égard, il suffirait

de comparer Istanbul avec Le Caire, autre “ monstre ” urbain du bassin oriental de la Méditerranée, mais beaucoup plus étudié. L’inclination de la recherche urbaine occidentale pour les grands organismes urbains n’a donc paradoxalement pas joué en faveur de la capitale économique et culturelle turque. Ainsi, la plupart des publications qui traitent de l’Istanbul actuel n’évoque-t-elle que l’hypercentre –cœur de la fréquentation touristique et de l’ancienne présence économique-diplomatique européennes–, qui représente cependant moins de 5% de la superficie actuellement urbanisée (environ 4.500 km²), et moins de 10% de la population totale de la mégapole; ou se répand-elle en stéréotypes exaltant un Istanbul prétendument “ intangible ”, figé dans une image fallacieuse et sécurisante. Comme si Istanbul ne pouvait encore être abordé que sous l’angle réducteur d’un orientalisme passéiste, minoritariste (judéo-chrétien) et monumentaliste. Donc si, à la limite, on consent à parler de l’Istanbul contemporain, c’est pour évoquer les travesti(e)s (*Middle East Report*, 1998), les femmes voilées, les enfants de la rue ou les violences urbaines : toujours cette recherche d’exotisme, qui empoisonne et biaise les études stambouliotes. L’entrée littéraire est cependant davantage prisée, comme plusieurs publications intéressantes et récentes le prouvent (*Critique*, sept. 1992, *Méditerranéennes* n° 12, *Cahiers de l’exotisme-1998*, et *Istanbul rêvé, Istanbul réel*, 1998).

Dans ce contexte, nous plaidons pour une recherche urbaine enfin affranchie des tabous des histoires officielles, des lamentations nostalgiques et des exigences-marketing de l’économie touristique turque. En effet, s’il est bien vu de s’intéresser au passé d’Istanbul –dans le sens d’une valorisation et d’une exaltation de *l’exception stambouliote*–, il est plus délicat d’affronter la face jugée moins glorieuse d’Istanbul. Les recherches habituelles sur Istanbul sélectionnent à outrance et donc occultent : elles aiment les figures mortes et les monuments vides, et pestent contre l’Istanbul d’aujourd’hui, défiguré et peuplé de soi-disant rustres. L’Istanbul d’aujourd’hui est donc un objet non assumé par la recherche, refoulé, comme en attente...

C’est pourquoi nous pourrions aussi intituler cette nouvelle *Lettre d’Information* de l’Observatoire Urbain d’Istanbul (OUI)

“ Désorientaliser Istanbul ”, tant, à notre avis, l’approche dominante (en Europe surtout) de la métropole turque –qui reste, en termes quantitatifs très limitée– souffre d’*a priori* qui sont autant de filtres déformants, de biais et d’obstacles à une analyse sereine, féconde et opérationnelle. Il est donc temps, au-delà de tous les tenaces clichés orientalistes et de toutes les tentations nostalgiques, d’étudier Istanbul pour ce qu’il est, sans se voiler la face ni se bercer d’illusions. En effet, n’en déplaise aux traqueurs de pittoresque, Istanbul est avant tout une grosse métropole, aux logiques de développement et de fonctionnement et aux paysages dominants à la vérité bien peu pittoresques. Un travail préalable de table rase est donc nécessaire pour se débarrasser de ces impensés encombrants.

La nécessité de faire le point, avant toute chose

À partir de ce constat, l’attitude la plus fréquente consiste à poser l’approche du contemporain comme impossible et à fuir dans l’évocation du passé (souvent sélectivement considéré), dans un culturalisme émotionnel, ou dans des généralités d’esquive, parfois à ambitions théorisantes... Si l’on refuse ce genre de démission, un premier (et humble) travail s’impose d’urgence : arpenter la mégapole (*megakent*), l’observer sans trop d’*a priori* et sans tenir compte des discours, bornages et statistiques officiels ou convenus, pour tenter d’en prendre la mesure concrète et complexe, y multiplier les itinéraires, les entretiens, les photos ou films. C’est ce que s’emploie à faire l’OUI, en fonction de ses moyens, depuis sa fondation fin 1988.

Ceci dit, il faut aussi tenir compte de ce qui est déjà été fait, en Turquie, sans fanfare et parfois dans les marges. C’est pourquoi en tant qu’OUI, nous devons nous efforcer de faire connaître les travaux universitaires turcs et les études faites par des institutions, associations et fondations diverses. Cette *Lettre*, donc, en faisant connaître des travaux turcs ou plus rarement “ européens ” (au sens étroit), par trop négligés, devrait contribuer à initier une approche plus réaliste d’Istanbul, au risque du désenchantement.

L’ambition de cette *Lettre d’Information* renouvée, première “ Lettre ” de la nouvelle

équipe responsable de l'OUI, est donc simple et utilitaire. Il s'agit de faire le point sur la bibliographie concernant Istanbul depuis le début des années 1960. En effet, des études existent, en langues française, allemande, anglaise et turque bien sûr, qui méritent d'être mieux connues et parfois prolongées. Mais pour les prolonger et pour s'en nourrir, encore faudrait-il les connaître et les faire connaître. Il nous semble de notre devoir, en tant qu'OUI, de travailler à une meilleure diffusion et circulation de ces travaux, de façon à ce que les études à venir sur Istanbul puissent se développer en pleine connaissance de cause. Une des missions de l'OUI, en effet, est notamment d'œuvrer, dans la mesure de ses moyens, à une meilleure diffusion et valorisation des travaux de nos collègues turcs, que la recherche "européenne" ne saurait négliger sans dommage. Il y a donc une grosse lacune à combler, une dette à reconnaître.

Explications préalables

Pourquoi avoir choisi la date de 1960 ? La date renvoie à la fois à la date de parution des travaux cités et à l'époque décrite et analysée dans ces travaux. Par conséquent, des études récentes consacrées à l'Istanbul ottomane ne seront pas ici mentionnées, pas plus que des études relatives à Byzance ou Constantinople. Chaque chose en son temps. Cette sélection pourra paraître drastique : elle procède avant tout d'une prudence d'ordre pratique. En outre, 1960 marque un tournant pour Istanbul : sa croissance démographique reprend avec vigueur, sous le coup des migrations, et l'agglomération commence à prendre une dimension métropolitaine, tout en sortant, morphologiquement, de certaines de ses limites traditionnelles.

La bibliographie proposée ici n'a évidemment pas la prétention d'être exhaustive. Elle est un premier pas et sera rapidement suivie, nous l'espérons, de bibliographies plus spécialisées et complètes. Nous comptons par la suite faire paraître des bibliographies thématiques.

À chaque fois que nous avons pu le faire, nous nous sommes employé à indiquer si l'ouvrage ou la revue était à l'IFEA (par la mention "IFEA"). Une liste non exactement datée des ouvrages du fonds de l'Observatoire Urbain à la bibliothèque existe –faite par L. AMMOUR il y

a plusieurs années– : elle doit être complétée en intégrant les acquisitions réalisées depuis environ 1995. Mais elle est en l'état déjà consultable.

Quand nous savions où se trouve l'ouvrage ou la revue, par ailleurs, nous avons aussi indiqué sa localisation et ses références entre parenthèses, encore une fois par souci d'ordre pratique. De plus, nous avons indiqué à la fin de la bibliographie une sélection de plusieurs "lieux-ressources" stambouliotes où les chercheurs pourront se rendre avec profit. Enfin, encore par souci de commodité, il nous a paru préférable de fournir une bibliographie ordonnée en plusieurs "rubriques", discutables dans leur définition et délimitation, mais correspondant à des types d'approche, qui, sans s'exclure les uns les autres, peuvent être raisonnablement (et provisoirement) distingués.

-Abréviations utilisées :

Başk.	: Başkanlık (Direction)
IFEA	: Bibliothèque de l'IFEA (fonds Observatoire Urbain)
BÜ	: Boğaziçi Üniversitesi
DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DPT	: Devlet Planlama Teşkilâtı
DTO	: Deniz Ticaret Odası (Chambre de Commerce Maritime)
Fak.	: Fakülte
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi (Mairie Métropolitaine d'Istanbul).
İSO	: İstanbul Sanayi Odası
İTO	: İstanbul Ticaret Odası (Chambre de Commerce d'Istanbul).
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
İÜ	: İstanbul Üniversitesi
MSÜ	: Mimar Sinan Üniversitesi
MÜ	: Marmara Üniversitesi
Müd.	: Müdürlüğü
OUI	: Salle de l'Observatoire Urbain d'Istanbul (IFEA, 1er étage)
s.d.	: sans date
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti (République de Turquie)
TKBİ	: Toplu Konut Başkanlığı İdaresi : Administration de la Direction du Logement Social
TMMOB	: Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği
Yay.	: Yayınevi (éditions)

1) Bibliographies

Il va sans dire que les titres et références consignés dans les diverses bibliographies citées ci-dessous ne seront pas repris, pour l'essentiel, dans notre propre compilation.

Boğaziçi University (1981), *1971-1981 Period*, İstanbul, BÜ Yayınları. (OUI) (répertoire de l'ensemble des travaux de recherche et des publications de l'université durant cette décennie).

BONINE M.E., EHLERS E., KRAFFT T. & STÖBER G. (1994), *The Middle Eastern Cities and Islamic Urbanism. An Annotated Bibliography of Western Literature*, Bonn (pour la Turquie cf. pp. 458-531).

ERSOY M. et alii (1980), *Özetli Kaynakça. Şehir Planlama ile ilgili Süreli Yayınlar*, Ankara, Middle East Technical University, Faculty of Architecture, Departement of City and Regional Planning, Course Outline Series n° 12 (OUI).

İstanbul Ticaret Odası, s.d., *Açıklamalı Yayın Kataloğu* (BÜ : R.015 38 IS/A & İTO & İSO).

İTO, Ticari Dokümantasyon Şubesi (1999), *Yayın Kataloğu 1995-1999*, İstanbul, İTO Yayın n° 1999-73 (3 volumes). (OUI)

İZMİRLİGİL Ü. (1973), " İstanbul Kenti ile İlgili Yayınlar Bibliografyası, 1940-1972 ", *Mimarlık*, 2, Şubat 1973, pp. 71-90 (bibliographie ordonnée, disponible à l'OUI).

KELEŞ R. (1980), " Bibliographie sur les questions urbaines en Turquie, en général (pp. 469-497) ", extraite de *Kentleşme Politikası*, Ankara, İmge Kitabevi (à l'OUI).

KOZAK N. (1999), *Türkiye Akademik Dergileri Rehberi*.

ÖZBAY F. (1994), " Liste bibliographique commentée et établie par Mme Ferhunde ÖZBAY ", 9 février 1994 (photocopies, 116 p., pas de source). (OUI)

C'est à notre connaissance le travail le plus complet et le plus utilisable, eu égard à nos centres d'intérêt. Les contenus des études citées sont brièvement présentés (en turc).

TANERİ Y. (1981), *Türkiye'deki 1931-1979 Yılları Arasında Yayınlanmış On Süreli Mimarlık Yayını İçin Bir Dizin Çalışması*, Ankara, Middle East Technical University, Faculty of Architecture, Departement of City and Regional Planning, Course Outline Series, Ara-Yayınlar, N. B-1 09 81 (OUI).

Çelik Gülersoy Vakfı, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu (1988), *İstanbul Kitaphî Katalog*, 526 p. (OUI)

ULUSOY G. (1994), *Boğaziçi Üniversitesi Araştırma ve Yayın Envanteri 1982-1992*, Nisan 1994, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.

L'OUI possède, par ailleurs, des bibliographies " artisanales ", élaborées au fil des ans, sur tel ou tel sujet ou se rapportant à tel ou tel " lieu-ressource ".

" Liste des thèses existantes à İTÜ-Mimarlık Fakültesi (Taşkışla) pouvant intéresser l'OUI ", 2 p. (recensement fait en 1994 ; 2 exemplaires).

" İstanbul par l'écrit ", " İstanbul en dessins ", " İstanbul en images " (filmographie), bibliographies de 3 pages, septembre 1995, IFEA/OUI.

" İTÜ -Mimarlık Fakültesi-Taşkışla : Doktora Tez Listesi " (1994 ; ne concerne pas seulement İstanbul). (16 p.)

" İTÜ -Mimarlık Fakültesi-Taşkışla : Bilim Uzmanlığı Tezleri " (531 titres, 1979-1990).

2) Généralités sur İstanbul

ALTAN Ç. & GÜLER A. (1998), *Al İşte İstanbul*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.

BATUR A. (1996), *Dünya Kenti İstanbul*, İstanbul, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, 297 p. (BÜ : DR 726.D853 1996)

BAYRAK M. O. (1979), *İstanbul'da Gömülü Meşhur Adamlar (1453-1978)*, İstanbul, Türkiye Anıtlar Derneği- İstanbul Şubesi, Yayın n° 5, 271 p. (BÜ : Ref Sect. DR 718. B39.1979). (IFEA: Obs Urb. 226)

BAYRAK M. O. (1999), *İstanbul Tarihi*, İstanbul, İnkılâp Kitabevi, 199 p. (bon dossier cartographique hors texte).

BAZIN M. (1986), " Le réseau urbain de la Turquie ", *Travaux de l'Institut de Géographie de Reims*, n° 65-66, pp. 89-113.

BEKTAŞ C. (1996), *Kimin bu sokaklar, alanlar, kentler ?*, 5, İstanbul, Tasarım Yayın Grubu, 121 p.

BEKTAŞ C. (1996), *Kent*, 6, İstanbul, Tasarım Yayın Grubu, 83 p.

BELGE M. (1997), *İstanbul Gezi Rehberi*, İstanbul, Tarih Vakfı/Yurt Yayınları, 370 p.

1998 Faaliyet Raporu ve Tanıtım Kitabı, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Araştırmalar Merkezi. (İSO)

BROWN R. (1994), " Marmara ", *Financial Times*, n° 32410, pp. 12-14.

BROWN R. (dir) (1997), " İstanbul, un monde pluriel ", *Méditerranéennes 10*, Paris, MSH, 496 p.

BURGEL G. (1967), " Note sur le développement récent de l'agglomération d'İstanbul ", *Bulletin de l'Association des Géographes Français*, juin-déc., 51-63.

Büyük Ruzname Günlüğü (1994-1998), İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Araştırmalar Merkezi (5 cilt). (İSO)

ÇIRACI et alii (1988), *2000'li Yıllarda İstanbul'un Altyapı Beklentileri ve Mekansal Örgütlenme*, İstanbul, İTO, 118 p.

DPT (1993), *İller İtibariyle Çeşitli Göstergeler*, DTP Kalkınmada Öncelikli Yörelere ve Bölgesel Kalkınma Genel Müd., Ankara.

EKİNCİ O. (1994), *İstanbul'u Sarsan On Yıl 1983-1993* (les dix années qui ont ébranlé İstanbul), İstanbul, Anahtar Kitaplar 241 p. (IFEA : ObsUrb : 137)

EKİNCİ O. (1995), *İstanbul Dosyaları*, İstanbul, Anahtar Kitaplar. 144 p. (IFEA: Obs Urb. 62)

- ERDER S. (1997), *Kentsel Gerilim* (tension urbaine), İstanbul, Um : ag, 196 p.
- EREZ Selçuk (1995), *İstanbul Nerededir, Orada Kimler Yaşar?*, İstanbul, Sel Yayınları, 111 p. (IFEA: Obs Urb. 712)
- ERYILDIZ S. (1993), *Bölge-Kent ve Çevreye Kültürel Yaklaşım Avrasya Megapolü Olarak İstanbul*, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 218 p. (IFEA: Obs Urb. 187)
- Eyüp Dün-Bugün* (Eyüp, hier et aujourd'hui), Symposium 11-12 Aralık 1993, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994, 217 p. (Obs Urb. 842)
- FREELY J. (1998), *Istanbul : the Imperial City*, New York : Penguin Putnam, 440 p.
- GİRAY K. (1999), *Manzara. (İstanbul Resim ve Heykel Müzesi Koleksiyonu'ndan Örneklerle)*, İstanbul, Türkiye İş Bankası Yayınları, 111 p. (IFEA: Obs Urb. 62)
- GİZ A. (1994), *Bir Zamanlar Kadıköy*, İstanbul : İletişim Yay., 288 p. (IFEA: Obs Urb. 212)
- GÜNGÖR N. (2000), *İstanbul Fotoğrafları*, İstanbul, Cumhuriyet Kitap Kulübü.
- IŞIK O. & PINARCIOĞLU M. (1999), " Sultanbeyli Notları ", *Birikim*, n° 123, Temmuz 1999, pp.476-52.
- 2000 Yılında İstanbul : 6. Danışma Kurulu, 22-26 Aralık 1975 Toplantısı Bildirileri*, İstanbul, İTÜ Mimarlık Fakültesi, 293 p. (IFEA) (BÜ : NES N.309.262.İKS)
- " İstanbullimies ", n° spécial des *Cahiers de l'exotisme*, 1998, Poitiers.
- " İstanbul ", *Dikey Dosya*, Ankara (cartes), 1985 (İTO : 00.05.00 IST).
- İstanbul Ansiklopedisi*, 8 tomes, Kültür Bakanl. ve Tarih Vakfı Ortak Yayını (c. 1 : 1993). (IFEA İst. 70)
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (1992 & 1993), *Harita Kataloğu (catalogue de cartes)*, Atatürk Kitaplığı, Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü, vol. I & vol. II.
- İstanbul'un Ekonomik ve Sosyal Göstergeleri*, İTO, Yayın n° 1998-38 (İSO : 330.021 562 26-IST)
- " İstanbul 1995 ", *Atlas*, özel sayısı, İstanbul, Hürriyet.
- "İstanbul 2000 ", *Atlas*, özel sayısı, İstanbul, Hürriyet. (IFEA)
- İstanbul 2004 Olympic Building Committee (1995), *İstanbul 2004 : olympist*, 4 vol. (BÜ : Gen Coll. GV722 2004 A1 I8I 1995).
- " İstanbul : Kıtaların, Denizlerin, Yolların, Tacirlerin Buluştuğu Kent "/>" İstanbul : The City Where the Continents, seas... ", 1997, İstanbul, İTO Yayınları & T. Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, 319 p. (İTO : 03.16.00.İST)
- İstanbul'un Geleceği, Karikatür Yarışması Albümü*, TMMOB Şehir Plancılar Odası, İstanbul Şubesi, 1993.
- " İstanbul ", *Bulletin d'informations architecturales*, Institut français d'Architecture, n° 115, octobre 1987 (IFEA)
- IULA-EMME (1993), *Geleceğin İstanbulu. Demokratik, Etkin ve İnsanca Yaşanabilen Bir Dünya Kenti*, IULA-EMME ve T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi İşbirliği ile hazırlanmış.
- İZERK M. (1997), *Dünya Mirası İstanbul : Bir Uygarlık Soykırımı*, İstanbul : Anahtar Kitaplar, 71 p.
- KARAKAYA R. (1998), *İkitelli'de Biten Babiâli*, İstanbul, Scala, 204 p.
- KAYRA C. (1990), *İstanbul : Mekânlar ve Zamanlar*, İstanbul, Ak Yayınları, 207 p. (IFEA: Obs Urb. 206)
- KAYRA C. (1990), *İstanbul Haritaları. Ortaçağ'dan Günümüze*, İstanbul : Türkiye Sınai Kalkınma Bankası. (IFEA: İst. 24)
- KAZGAN G. (coord.) (1999), " Kuştepe Araştırması ", *İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları Araştırma-1*, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Şişli/İstanbul, 137 p.
- " Kentte Yarılama ", *Birikim*, Temmuz 1999, İstanbul : İletişim.
- KIRAY M. (1984), " İstanbul Metropolitan Kent ", *Mimarlık*, n° 1, pp. 20-27.
- KÖKSAL S. & ÖZBAY F. (1987), : *Marmara Bölgesinde Nüfus, Kentsel ve Gelişme ve Yerleşme Örüntüsü*, İstanbul. (IFEA)
- KUBAN D. (1996), *Istanbul an Urban History. Byzantium, Constantinopolis, İstanbul*, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları.
- KUBAN D. (1998), *İstanbul Yazıları*, İstanbul, Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, 279 p. (IFEA: Obs Urb. 851)
- MANSEL P. (1997 ; 1995 pour la version anglaise), *Constantinople. La ville que désirait le monde, 1453-1924*, Paris, Seuil, 560 p. (IFEA: Obs Ur 507).
- MANTRAN R. (1996), *Histoire d'Istanbul*, Paris, Fayard, 382 p.
- MUHİDİNE T. & MONCEAU N. (coord.) (1998), *İstanbul rêvé, İstanbul réel*, Paris, L'Esprit des Pépinsules, 206 p. (IFEA: Obs Urb. 837)
- NEYZİ L. (1999), *İstanbul'da Hatırlamak ve Unutmak. Birey, Bellek ve Aidiyet*, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 221 p. (IFEA)
- ÖNCE G. (1998) *Kendine Özgü Bir Semt: Moda*, Kadıköy, Kadıköy Belediyesi Başkanlığı Kültür Yayınları, n° 2, 243 p.
- Pendik*, Pendik Belediyesi, İstanbul, Eylül 1999. (OUI)
- PEROUSE J.-F. (1996), " İstanbul , grande inconnue, et métropole malgré elle : premiers repères ", in : VALLAT, C. (sous la dir.) : *Petites et grandes villes du bassin méditerranéen. Hommage à E. DALMASSO*, Rome, École française de Rome, pp. 269-287. (OUI)
- SİSAV (Siyasi ve Sosyal Araştırma Vakfı ; Fondation pour la Recherche en Politique et Sciences Sociales) (1981), *İstanbul Sempozyumu*, İstanbul.
- SÖNMEZ M. (1996), *İstanbul'un İki Yüzü* (les deux visages d'Istanbul), Ankara, Arkadaş, 191 p. (IFEA)
- SPERCO W. (1976), *İstanbul indiscret ; ce que les guides ne disent pas*, İstanbul, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, 170 p. (BÜ : NES-N915.611-SP31S).
- ŞEHİSUVAROĞLU H.Y. (1986), *Boğaziçi'ne Dair* (Au sujet du Bosphore), Ankara, TTOK (Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu), 361 p. (IFEA 5)

- ŐEN N. (1980), *İstanbul*, İstanbul, Serbest Matbaası.
- T. C. İstanbul Valiliđi Planlama ve Koordinasyon Müd., " *İstanbul Sempozyumu* ", 28 mai 1982, sayı 5.
- TEKELİ İ (1992), " Dünya Kenti İstanbul ", *Görüş*, İstanbul, Nov. 1993.
- TEKELİ Ő. (1996), " Istanbul : the Lost Paradigm for Understanding Turkish Society ", *New Perspectives on Turkey*, Fall 1996, 15, pp. 119-126.
- " Türkiye'nin Şehirleri. Yeni Anlamlar, Yeni Haritalar ", *Birikim*, İstanbul, Haziran-Temmuz 1996, n 86-87.
- VORHOFF K. (1997), " Wo Stein und Boden Golden Sind ", *Istanbul Almanach 1*, İstanbul, Orient-Institut der DMG, pp. 18-23.
- YALÇIN A. (1996) *Gönül Sultanları. İstanbul Evliyaları ve Ziyaret Yerleri*, İstanbul, Çelik Yayınevi, 416 p.
- YERASIMOS S. ( d.) (1989), *Istanbul gloire et d erive*, Paris, Autrement, 1989 (IFEA: Obs Urb. 745)
- YERASIMOS S. (1997), " Istanbul : la naissance d'une m egapole ", *Revue G ographique de l'Est*, n 2-3, t. 37, Nancy, pp. 189-215.
- YERASIMOS S. (1997), " Istanbul, m etropole inconnue ", *Cahiers d' tudes de la M diterran e Orientale et du Monde Turco-Iranien*, n 24, Paris, FNSP/CERI, pp. 105-121.
- Yurt Ansiklopedisi, Türkiye İİ İİ : Dn, Bugn, Yarını*, İstanbul, Anadolu Yayıncılık A.Ő., 1982-1983 (pour İstanbul : pp. 3765-4740, Vol. 5 et 6) (IFEA: Tur Ge 13)
- 3) L'approche  co-g ographique, environnementale et sismologique**
- ACAR Y. (1979), *İstanbul İçin Deprem Riski Analizi*, İstanbul, B, 33 p. (B : NES N551.22-T311).
- ADALI Eren (1986), *İstanbul'da Kuvvetli ve Sürekli Rüzgarlar*, İ. Deniz Bilimleri ve İŐletmeceliđi Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi sous dir. SUNGUR K.A..).
- " Ahmet Cengiz Yıldızcı ile İstanbul YeŐil Alanları zerine " (avec...,   propos des espaces verts   İstanbul), *Mimarlık*, 1993/254, pp. 43-45.
- AYSU E., AKIN O & YAKAR H.B. (1993), " Son 10 Yıl İçinde Boğaziçi Fizik Mekanını Őekillendiren Kurum ve Gruplar ", *Planlama*, 1-4, pp. 38-45.
- BAYRI M.H. (s.d.), *İstanbul*, İstanbul, Hayat Yayınları, 151 p. (IFEA: Obs Urb. 127)
- BUDAK S. & TZN G. (1993), " İstanbul'da İçme Suyu Havzaları ", *Planlama*, 93/1-4, pp. 46-51.
- Dođal Hayatı Koruma Derneği (Soci t  pour la Protection de la Nature) (DHKD) (1993), *İstanbul YeŐil Alanları. Korunmaları ve Ynetilmelerine Dođru Bir Adım* (Les espaces verts d'İstanbul . Un pas vers leur protection et leur gestion), Proje Raporu. (IFEA)
- " 94'te İŐKİ Faaliyet Raporu ", İBB, İŐKİ, 95 p. (IFEA: Obs Urb. 537)
- ERİN S. (1986), " G o cologie de la r gion d'İstanbul ", *Travaux de l'Institut de G ographie de Reims*, Reims, n 65-66, pp. 7-16.
- ERTEN M. (1992), *İstanbul'da Yerel Yönetimlerin evre Sorunlarına YaklaŐımları*, İ Deniz Bilimleri ve İŐletmeceliđi Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi sous dir. ERUZ E.)
- FİKRİ N. (1994), *İstanbul'da Hava Kirliliği İnsan Sađđına Etkisi ve Solunum Sistemi Hastalıkları*, İ Deniz Bilimleri ve İŐletmeceliđi Enstitüsü (Doktora Tezi sous dir. SUNGUR K.A.)
- " İstanbul ve Su " (İstanbul et l'eau) : KELAYNAK, oct.-d c.1994, İstanbul, pp. 4-5.
- " İstanbul'daki Su Sorunu " (la question de l'eau   İstanbul), *YaŐanma Sanatı*, 1994, n 3, İstanbul, pp. 15-29.
- KAZGAN H. &  NAL S. (1999), *İstanbul'da Suyun Tarihi*, İstanbul, İletişim, 167 p. (+ album photos)
- ORHON D. (1991), *İstanbul'un evre Sorunları ve zm Yolları*, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası, İTO Yayın n 1991/11, 303 p. (İSO : 363.72 ORH .1991)
- OZTİN F. (1994), *Temmuz 1894 İstanbul Depremi Raporu*, Ankara, Bayındırlık ve İŐkân Raporu, 289 p. (B : NES N551.22563-T840)
-  ZDEMİR A.T. (1996), *Dünyada ve Türkiye'de Su Kalitesi Yönetimi : İstanbul Metropolünde Güncel Uygulama zerine İrdeleme ve  neriler*, İ Deniz Bilimleri ve İŐletmeceliđi Enstitüsü, (Doktora Tezi sous dir. DOđAN E.)
-  ZTRK B. (1986), *İstanbul Boğazı'nda Midyelerin Avcılık Bakımından Boy Dağılımlarının AraŐtırılması*, İ Deniz Bilimleri ve İŐletmeceliđi Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi sous dir. ERGÜVEN H.)
- PAMAY B. ( d.) (1975), *İstanbul Boğazı ve evre Sorunları Sempozyumu* (12-15 IX 1973), İstanbul, evre Koruma ve YeŐillendirme Derneği.
- PENOT J. (1991) *Rapport d'activit ,  tude g otechnique d'un quartier d'İstanbul*, İstanbul.
- RİVA C. (1996), *Determination of Radio Coverage of GSM Service Areas for İstanbul*, 79 p., Thesis, Institute for Graduate St. Of Sc. and Eng. (B : Ref. Sect. EE 1996 R.52).
- S.O.S. İstanbul evre Gönülleri Platformu (1995), *Denizlerimizde S.O.S.* (S.O.S. dans nos mers), İstanbul, 118 p.
- " Su ", İstanbul Dergisi, n 34, Temmuz 2000, pp. 77-133.
- ŐEN Z. (1997), *Su Kaynaklarının Korunması ve İŐletilmesi Sempozyumu*, 2-3 Haziran 1997, Tebliđler İstanbul, İŐKİ, 319 p. (IFEA: Obs Urb. 820)
- SWİFT-AVCI J.M. (1995), *Seismic Site Effects in İstanbul*, Thesis, B Kandilli Rasathanesi, 280 p. (B : Ref Set. GED1995 SW55 PhD).
- TAYİZ N. (1988), *İstanbul'da Hava Kirliliđine Neden Olan Pollanlar*, İ Deniz Bilimleri ve İŐletmeceliđi Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi sous dir. SERGN  .).

- TÜMERTEKİN E. (1997), *İstanbul, İnsan ve Mekân*, İstanbul, Türk Ekonomik Toplumsal ve Tarih Vakfı, 294 p. (BÜ : NES. N551.22-T311) (IFEA: Obs Urb. 454).
- Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu (1970), *Boğaziçi Koruları*, İstanbul, Kağıt ve Basım A.İ. (BÜ : NES N915.611.T84B).
- #### 4) Regard architectural, urbanistique et planificateur
- ADELSEN C. (1987), " Saving Istanbul ", *Architectural Review*, n° 163/974 & 168/1001, pp. 239-246 & 36-45.
- AHUNBAY M. & Z. (1994), " Conservation work at Istanbul : land walls ", *Lettre d'information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 7, pp. 2-13.
- AHUNBAY Z. (1998), *Pilot Projeler İstanbul*, İstanbul'un Tarihi Alan ve Anıtlarını ve Göreme'yi Korumak İçin Uluslararası Kampanya, UNESCO, İTÜ.
- AKÇAY F. (1974), *Zeytinburnu : Gerçek Yönleriyle Bir Gecekondu Kenti*, İstanbul.
- AKIN N. (1989), "La protection du patrimoine urbain dans le cadre des grands travaux de la mairie d'Istanbul ces cinq dernières années ", *Lettre d'information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 1, pp. 1-4.
- AKSOY A. & ROBINS K. (1999), " Modernizm ve Binyıl : İstanbul'da Mekânla İmtihan ", *Birikim*, n° 123, Temmuz 1999, pp. 53-62.
- AKSU F.I.H. (1992), *Boğaziçi Sefarethaneleri* (les résidences diplomatiques du Bosphore), İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 84 p. (IFEA: Obs Urb. 34)
- ALPAR İ & YENER S. (1991), *Gecekondu Araştırması* (recherche sur les gecekondu), Ankara, Sosyal Planlama Başkanlığı, DPT, 341 p. (IFEA: Obs Urb. 273)
- ALTINER T. A., ZAFER, & AKAY (éd.) (1994), *Herkes İçin Kent Mimarlığı* (l'architecture urbaine pour tous), İstanbul, Altiner Ltd.
- ANGEL A. (1992), "Projets et aménagements urbains à Istanbul de 1933 à nos jours", 1ère partie, *Lettre d'Information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 2, pp. 2-4. (IFEA)
- ANGEL A., (1992), " Projets et aménagements urbains à Istanbul de 1936 à nos jours. Henri Prost à Istanbul de 1936 à 1951 ", *Lettre d'Information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 3, pp. 1-5. (IFEA)
- ANGEL A. (1993), " Projets et aménagements urbains à Istanbul de 1933 à nos jours ". Troisième et dernière partie, *Lettre d'Information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 4, pp. 2-10. (IFEA)
- ANGEL A. (s.d.), " Comment sauver Istanbul ? ", Conférence présentée le 27 Mai 1993 à l'IFEA, 22 p. (OUI)
- ARIOĞLU E. (1995), *Hava Kirliliği ve Kömür Gerçeği*, TMMOB, Maden Mühendisleri Odası, 247 p. (BÜ : 363.7392-H294)
- AYALP A. (1976), *İstanbul'da Atmosfer Kirlenmesi : Büyük Şehirlerimizde Atmosfer Kirlenmesi İçin Bir Araştırma Modeli*, İstanbul, İTÜ, 265 p.
- BAREY A. (1982), " Istanbul 1453-1980 ", *Archives d'architecture moderne*, Paris, n° 23, pp. 79-86.
- Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (1993), *Geleceğin İstanbul'u Araştırması*, 95 p., İstanbul, T.C. Başk. TKİB, 106 p. (BÜ : HD7287.72.T92188 1993).
- BAYRAKTAR E. & BATUR E. (1999), *Metropoliten Bölgelerde Yerleşim Problemleri*, İstanbul, İBB., Kiptaş, 31 p. (sans annexe et photos)
- BAZIN M. (1994), " Rumeli Hisar et Hisarüstü, les deux faces de l'urbanisation à Istanbul ", *Lettre d'information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 6, pp. 2-8.
- BEYOĞLU BELEDİYE BAŞKANLIĞI (1988), *Galata Kulesi ve Çevresi Bölge Düzenleme Projesi* (Projet d'aménagement de la tour de Galata et de son environnement), İstanbul, 56 p. (IFEA: İst. 11)
- Bulletin d'Informations Architecturales* : "İstanbul", supplément au n° 115, oct. 1987, Institut Français d'Architecture, Paris. (OUI et IFEA)
- BURGESS R. (1979), " Kendi Evini Kendin Yap " : Yeni Bir Emperyalist Strateji mi ? ", *Çevre*, İstanbul, n° 4, pp. 22-26.
- CANSEVER T. (1984), " İstanbul'un Geleceği (le futur d'Istanbul) ", *Mimarlık*, n° 1, pp. 28-39.
- CANSEVER, T. (1996), " Ülke Ölçeğinde İstanbul'u Planlamak ", in : AKÜZ V. & ÜNLÜ S. (éd.) (1996) : *İslam Geleneğinden Günümüze Şehir ve Yerel Yönetimler*, İstanbul, İlke yay., 2 vol, 1er vol., pp. 59-82.
- CHAZELLE E. & RAYNAUD H. (1989), " Patrimoine historique et développement urbain ", *Lettre d'information*, Observatoire Urbain d'Istanbul, n° 1, pp. 5-7.
- CRAMER J. (1976), *Stadtsanierung in Istanbul. Istanbul - Zeyrek*, Darmstadt, 206 p. (IFEA: Tur Sg 26)
- CUNEO P. (1993), " Les modifications de la Corne d'Or. Interventions sur la structure urbaine d'Istanbul ", *Lettre d'Information*, IFEA, Observatoire Urbain d'Istanbul, İstanbul, n° 5, pp. 3-5.
- ÇEÇENER B. (1995), *İstanbul'un Kültür ve İmar Sorunları*, İstanbul, TMMOB, Mimarlar Odası, İstanbul Büyükkent Şubesi, 284 p. (BÜ : NES : N711.4-C321-1995)
- ÇELİK Z. (1986), *The Remaking of Istanbul*, Seattle, University of Washington Press.
- ÇUBUK M. (1996), " İstanbul Üzerine Bütünleşmiş Düşünceler ve Bir Kentsel Gelişme Senaryosu 1 ", İstanbul 1996 Habitat-II Dünya Konferansı Çerçevesinde Bir Katkıdır, 38 p. (sans les illustrations) (OUI et IFEA) (İTO : 02.08.00. İST)
- ÇUBUK M. (1998), " Farklı Ölçeklerde Kentsel Tasarım ", MSÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Kentsel Tasarım Disiplin Grubu, 9. *Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu Sonuçları*, 21-22/05/1998, MSÜ, İstanbul.

- ÇUBUK M (1999), *İmar Mevzuatından Şehircilik Mevzuatına. Türk Şehirciliğine Bir Yaklaşım Denemesi*, İstanbul, MSÜ, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, 135 p.
- DELLUS J. (1993), " Un urbaniste français à Istanbul ", *Cahiers de l'AURIF*, Paris, n° 104-105, pp. 160-164.
- DİNÇEL H. (1989), *Kentsel Mekanda Konut Sorununa Bir Çözüm Olarak Gecekonduların Değerlendirilmesi*, Tez, İTÜ Mimarlık Fakültesi (İTÜ : MİM : DR 405 DİN ; n° 245) (OUI : Résumé)
- DÖKMECİ V., DÜLGER Y. & BERKÖZ L. (1993), *İstanbul Şehir Transformasyonu ve Büro Binaları*, Literatür, İstanbul.
- DÖKMECİ V. & AKKAL L.B. (1993), " İstanbul Şehir Merkezinin Dinamizmi " (le dynamisme de la ville d'Istanbul), *Planlama*, 93/1-4, pp. 26-28.
- DÖKMECİ V. & YÜREKLİ H. et alii (1994), " Konut Fiyatları Her Gün Artıyor. Dünyada Mekân " (Les prix du logement augmentent chaque jour), *İstanbul Dergisi*, n° 10, pp. 76-80.
- DURSUN P. (1995), *Gecekondu ve Yarı-Gecekondularda Morfolojik Analiz*, Tez, İTÜ Mimarlık Fakültesi (İTÜ : MİM UZ 909 DUR ; n° 262)
- ERDOĞAN N. (1992), *Gecekondu ve Köken Yerleşmelerinin Yapısal Kültür Bağlamında İncelenmesi*, Tez, İTÜ Mimarlık Fakültesi (İTÜ : MİM DR 489 ERD ; n° 223) (OUI : résumé)
- ERGUN N. (1990), *Geç İslah Bölgelerinin Yeniden Yapılanmasında Kullanılabilecek Bir Yöntem Önerisi*, Tez, İTÜ- Mimarlık Fakültesi (İTÜ : MİM DR 420 ERG) (OUI : résumé)
- ERYILDIZ S. (1995), " Konut Sorunu " ve Toplu Konut ' Çözümleri ' (" question du logement " et " solutions " du logement social), *Mimarlık*, 1995, n° 261, pp.18-36.
- " Fener-Balat area protection project ", T.C. İstanbul İli Fatih İlçesi Belediye Başkanlığı, İstanbul, 1995. (OUI et IFEA)
- " Fener and Balat : The Revitalization and Conservation ", Great Circle Development International Ltd, İstanbul, 1996. (IFEA)
- " Fener-Balat Bölgesi Koruma projesi ", T.C. İstanbul İli Fatih İlçesi Belediye Başkanlığı, İstanbul, 1995. (IFEA)
- " Fetih Söylemi " ve " Çağdaşlık ", " İstanbul ve Tarih Bilinci ", " Kent ve Uygarlık Kültürü ", Panel/Forum 29 Mayıs 1997, İstanbul, TMMOB Mimarlar Odası Büyükkent Şubesi, Aralık 1997, 79 p.
- GİRİTLİOĞLU C., ERKUT G., ERGUN N. & YİRMİBEŞOĞLU F. (1993), " Metropolitan Şehir Merkezlerinde Değişen İşlevsel ve Mekansal İlişkiler. İstanbul Metropolü Şehir Eski Merkezinin Yeniden Organizasyonu ", *Planlama*, 93/1-4, Ankara, pp. 18-25.
- GÖKÇEN R. (1969), *İstanbul ve İlçeleri* (Istanbul et ses arrondissements), İstanbul, Özyürek Yayınevi, 144 p. (IFEA)
- GÖKDAĞ R. (1992), *Park Otel Olayı*, İstanbul, Anahtar Kitaplar Yayınevi.
- GÖRGÜLÜ K., GÖRGÜLÜ T. & RAMAZANOĞULLARI S. (1993), " Bir Dünya Kenti Olarak İstanbul'un Değişen Kimliği ", *Planlama*, 93/1-4, pp. 12-14.
- GÜLERSOY Ç. (1993), *Tepebaşı : Bir Meydan Savaşı*, İstanbul, İBB, 175 p. (BÜ : NES N914 9618-G95TE)
- GÜREL S. (1983), " Tartışmalar : Gecekondu Önleme Üzerine " (Discussions : sur les zones d'empêchement des gecekondu), *Mimarlık*, n° 5-6, p. 31.
- GÜRSEL Y. (s.d.), " Istanbul Experience and its Universal Importance ", Communication faite au *Beijing International Symposium on Preservation and Modernisation of Historic Cities*, 15-18 août 1990 (IFEA).
- GÜZELSU K. (1987), " İstanbul Büyük Şehir İmar Deneyimi ve Sonuçları ", in : ÇUBUK M (sous la dir). (1987), *II. Türkiye Şehircilik Kongresi 6-7-8/11: 1986*.
- GÜVENÇ M. (1999), *Emlâk Bankası Tarihi (1926-1996)*, İstanbul, Emlâk Bankası Yayınları.
- HEINZ A. & MEATS A. (1978), *Sauvegarde et mise en valeur de la péninsule d'Istanbul*, Rapport de l'UNESCO, Paris. (IFEA)
- HÖGG H. (1961), " İstanbul. Ausschnitte aus der Stadterneuerung ", *Baumeister*, H.1., München.
- İkibin Yılında İstanbul* (İstanbul en l'an 2 000), Colloque tenu en 1975, s.d., İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehircilik Enstitüsü, 293 p.
- " İmar Affı Üzerine Oda Görüşü " (Avis de la Chambre à propos de l'amnistie sur la construction), *Mimarlık*, 1983, n° 2, pp. 6-11.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kiptaş, İnşaat Mühendisleri Odası (1996), *Küreselleşme, Yerellik, İnsan Yerleşimleri ve Yönetim Sempozyumu, Habitat II'ye Giderken '96 İstanbul*, İstanbul, 216 p.
- " İstanbul İçin Tasarlanmış ; Ama... ", *Arredamento/ Mimarlık*, Dosya, Ocak 2000, İstanbul, pp. 56-69.
- İstanbul Külliyyatı, Cumhuriyet Dönemi İstanbul İstatistikleri*, 7 ; İnşaat Ruhsatnamelerine Göre 2 (1963-1996), İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Araştırmaları Merkezi, 1998 (OUI)
- " İstanbul Özel Sayısı " (n° spécial İstanbul), *Mimarlık*, 1984, n° 1.
- " İstanbul Özel Sayısı " (n° spécial İstanbul), *Mimarlık*, 1987, n° 1.
- İZERK M. (1998), *Dünya Mirası İstanbul. " Bir Uygarlık Soykırımı "* , İstanbul, Anahtar Kitaplar, 191 p. (plus annexes non paginées).
- KALCAS E.L. (1997), *The Silivri Saga*, İstanbul, Boğaziçi Üniv. Yayınları.
- KARPAT H.K. (1976), *The Gecekondu. Rural Migration and Urbanization* (U.K.), Cambridge University Press. (sur 3 gecekondu d'Istanbul : Nağbaba-Hisarüstü, Baltalimanı & Ahmet Celâleddin Paşa), 291 p. (IFEA: Tur Se 18)
- KEREM Z. (1993), *Gecekondulaşma Sürecinin İncelenmesi : Alibeyköy'de (İST) Bir Alan Araştırması*, Tez, İTÜ Mimarlık Fakültesi (İTÜ : MİM : DR 346 KER ; n.292) (Résumé anglais).

- KEYDER Ç. & ÖNCÜ A. (1993), *Istanbul and the Concept of World Cities*, F.Ebert Stiftung, 47 p. (BÜ : NES : HC493.183 K 49 1993).
- KILIÇASLAN İ. (1981), *Istanbul Kentleşme Sürecinde Ekonomik ve Mekansal Yapı İlişkileri*, İstanbul, İTÜ, 333 p. (BÜ : NES N711-4-K551-1981). (IFEA)
- KILIÇASLAN İ. (1993), " İstanbul Metropolünde Yapısal Değişimler " (changements structurels dans la métropole d'Istanbul), *Planlama*, 93/1-4, pp. 16-17.
- KURAN A. (1986), " Tarlabası Yöresi Korunmalıdır " (il faut protéger le secteur de Tarlabası), *Mimarlık*, n° 1, p. 9.
- KURUYAZICI H. (1998), " Cumhuriyet'in İstanbul'daki Simgesi Taksim Cumhuriyet Meydanı ", in : *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık*, İstanbul, Türkiye İş Bankası ve Tarih Vakfı, pp. 89-99. (IFEA)
- MENIER M.-A. (1991), *La question du logement en Turquie (1950-1984), Politiques de logement et stratégies foncières*, mémoire de D.E.A., sous la dir. de P.-R. BARUEL, IEP d'Aix-en-Provence, 87 p. (IFEA: Obs Urb. 109)
- MÜLLER-WIENER W.(1977), *Bildlexikon zur Topographie Istanbul's*, Tübingen. (IFEA)
- MÜLLER-WIENER W. und CRAMER J. (1982), " Istanbul - Zeyrek : Studien zur Erhaltung eines Traditionellen Wohngebietes ", *Mitteilungen des Deutsch-Orient-Instituts*, n° 17, D.O.I., Hambourg, 251 p. (IFEA: Tur Se 28)
- ÖNCÜ A. (1989), " The Restructuration of Istanbul's Urban Core in the 1980's ", MESA, Toronto, 14-18 nov. 1988.
- ÖZDEŞ G. (1988), *Istanbul Tarihi Yarımada Koruma İmar Planı Raporu*, İstanbul.
- ÖZSOY A. (1983), *Gecekondu Biçimlenme Süreci ve Etkenlerinin Analizi*, Tez, İTÜ-Mimarlık Fakültesi (İTÜ : MİM DR 934 ÖZS)
- PARKER N. (1987), *Les réhabilitations des centres historiques dans les pays islamiques. L'exemple de Galata, quartier génois d'Istanbul. Le quartier populaire de Kemankeş Kara Mustafa Pacha*, DESS sous la dir. de S. YERASIMOS, Paris VIII-Institut Français d'Urbanisme (IFU). (IFEA-OUI)
- PEROUSE J.-F. (1997), " Aux marges de la métropole stambouliote : les quartiers Nord de Gaziosmanpaşa, entre varoş et batıkent ", *Cahiers d'Études de la Méditerranée Orientale et du Monde Turco-Iranien*, " Métropoles et métropolisation ", n° 24, Paris, FNSP/CERI, pp. 122-162.
- PEROUSE J.-F. (1998), " Les marchés fonciers et immobiliers à Istanbul : premiers repères méthodologiques et problématiques ", *Lettre d'information de l'Observatoire Urbain d'Istanbul*, n° 14, İstanbul, IFEA-G.-Dumézil, juin 1998, pp. 8-18.
- PROST H. (1986), " Premier plan directeur de la ville d'Istanbul ", *Varia Turcica*, III, pp. 561-577.
- RÜZGA A. (1986), " Beyoğlu Otoyol Plâni (plan de l'autoroute de Beyoğlu) ", *Mimarlık*, n° 2, p. 20.
- SCHÖNING-KALENDER C. (1985), *Mobilität und Mobiliar. Zur Wohnweise von Binnenmigranten im Zeyrek/Istanbul*, Tübinger Vereinigung für Volkskunde e.v. (EHESS, Paris).
- SEZGİN H. (s.d.), " Observations sur la structure urbaine d'Istanbul ", Paper for the 2nd meeting of the " Bodies Responsible for the 100 Historic Sites of Commune Mediterranean Interest ".
- STOQUART R. (1996), *Politiques du logement et gestion de l'espace urbain : les gecekondu à Istanbul*, mémoire de DESS sous dir. de M. Micheau, IEP Paris, Cycle Supérieur de Spécialisation en Aménagement, Urbanisme et Développement Local, 69 p. (IFEA: Obs Urb. 921)
- STUDIO D. (sous la dir.), 1987 : *The Golden Horn, Istanbul*, Boston, M.I.T., Dpt of Architecture. (IFEA)
- SUHER H. (1991), *Kentleşme ve Kentleşme Politikaları*, Ankara, Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı (TÜSES).
- ŞENCAN S. (1991), *Istanbul'un Geleceği ve Gökdelenler* (l'avenir d'Istanbul et les gratte-ciel), İstanbul, TMMOB, Mimarlar Odası, İstanbul Büyükkent Şubesi, 158 p. (IFEA)
- ŞENYAPILI T. (1986), " On Physical Aspects of Squatters in Turkey ", *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, Cilt 7, sayı 2, bahar 1986.
- T.C. DİE, *Bina İnşaat İstatistikleri, Yıllık Raporu*, Ankara.
- TAPAN M. (1998), " İstanbul'un Kentsel Planlamasının Tarihsel Gelişimi ve Planlama Eylemleri ", in : *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık*, İstanbul, Türkiye İş Bankası ve Tarih Vakfı, pp. 75-88. (IFEA) (Très utile chronologie)
- TEKELİ İ., ŞENYAPILI A.... et alii (1992), *Development of Istanbul Metropolitan Area and Low Cost Housing*, İstanbul, 320 p. (IFEA: Obs Urb. 615)
- TEZCAN S.S. (1994), " İstanbul'un Plânlı Gelişmesi İçin Yasal ve İdari Önlemler " (mesures administratives et législatives pour le développement planifié d'Istanbul), T.C. Boğaziçi Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Bölümü, 22/12/1994, 48 p. (IFEA: Obs urb. 269)
- TMMOB (s.d.), *1982'den.....1993'e " Küçükköy " (de 1982 à 1993, " Küçükköy)*, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, Trakya II. Bölge Temsilciliği, 23 p.
- TMMOB, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi (1992), 31. *Dönem Çalışma Raporu (1990-1991)* (rapport d'activité de la chambre des architectes, section d'Istanbul, pour la période 1990-91).
- TÜRKSOY H.C. (1993), " İstanbul İçin Planlama ve Yönetim Örgütlenmesi ", *Planlama*, 93/1-4, pp. 10-11.
- "Yapı Sektörü 2000'den Umutlu ", Sabah Fuar, supplément *Sabah*, 09 mart 2000 (OUI)

- YERASIMOS S. et VANER S. (1988), " Petite chronique des ' gecekondus ' ", in *Istanbul*, Paris, Autrement, Série " Monde " H.S., pp. 151-154. (IFEA)
- YENER S. (1991), *Gecekonduların Araştırması*, İstanbul, Sosyal Planlama Dairesi, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı. (IFEA)
- YÜCEL A. (1990), " Progetto urbano e trasformazione spaziale a Istanbul 1980-1990 ", Conférence " Metropoli Mediterranea ", Naples, juin 1990.
- ZEREN N. & ERKUT G. (s.d.), " Relevance of Socio-Economic and Physical Data for the Conservation of Istanbul Historical Peninsula ", in : IAPS Culture Space History, METU, Ankara, 8-12/07/1990, vol. 5, pp. 273-284. (IFEA)
- Zeyrek Bölgesi Koruma Projesi. Araştırma-Proje-Envanter*, 1995 Ağustos, İstanbul (OUI : L54)
- ### 5) La vision ethno-sociologique
- AYATA S. (1998), " Kentsel Orta Sınıf Ailelerde Statü Yarışması ve Salon Kullanımı ", *Toplum ve Bilim*, İstanbul, n° 42, Yaz 1998.
- BALI R. N. (1999), " Çılgın Kabalıktan Uzak ", *Birikim*, Temmuz 1999, n° 123, p. 35-52.
- BLACHER P.-S. (1996), " Les " Shop-turisty " de Tsargrad ou les nouveaux russophones d'Istanbul ", *Turcica*, Paris, n° 28, pp. 11-50.
- BORATAV K. (1995), *İstanbul ve Anadolu'dan Sınıf Profilleri* (profils de classe d'Anatolie et d'Istanbul), İstanbul, éd. Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- BORNES-VAROL M.-C. (1988), " Balat, vieille communauté juive d'Istanbul ", *Revue d'Etudes Juives*, CXLVIII 3-4, pp. 495-504. (IFEA : Obs Urb. 87)
- CINAR M. (1991), *Labor Opportunities for Adult Females and Home-Working Women in Istanbul, Turkey*, The G.E von Grunbaum Center for Near Eastern Studies, UCLA, Working Paper n° 2. (IFEA)
- DELEON J. (1991), *Balat ve Çevresi. Bir Semt Monografisi, Araştırma* (Balat et son environnement. Monographie d'un quartier : une recherche), İstanbul, Cem Yayınları. (IFEA)
- DUBOIS H., GRIFFEN E., MATT H. k.v. (1977), *Community Development and Renewal in an Old Quarter of Istanbul : The case of Küçük Aya Sofya*, ETH Zürich, Series : Working Reports, n° 1.
- ENLIL Z. (1994), " 70 years of Transformation in Residential Neighborhoods : from Traditional House to Apartement House : The case of Nişantaşı ", 8. AESOP Congress Proceedings 24-27 Ağustos 1994, İstanbul. (IFEA)
- ERDER S. (1996), *İstanbul'da bir Kentkondu Ümraniye*, İstanbul, İletişim, 310 p. (IFEA: Obs Urb. 67)
- ERDOĞAN I. & TEKARSLAN E. (1981), " Türkiye'de İstanbul Özel Oto Sürücünün Bir Profili ", İstanbul, *İstanbul Teknik Üniversitesi İşletmecilik Fakültesi Dergisi*, 1981/2, pp. 115-164. (IFEA)
- GÖKARIKSEL P.B. (1998), *Consumption Sites in Globalizing Cities : the case of Akmerkez in Istanbul*, Thesis (M.A.), 116 p., BÜ., İnstitute of Social Sciences. (BÜ.: Ref. Sect. SOC 1998 G.56)
- GÜVENÇ M. (1996), " İstanbul'u Okumak I : Statü-Konut Mülkiyeti Farklılaşmasına İlişkin Bir Çözümleme Denemesi. ", *Toplum ve Bilim*, İstanbul, n° 71/4, pp. 6-58. (IFEA)
- GÜVENÇ M. (1997), " İstanbul'u Okumak II : Mahalle Düzeyinde Konut Mülkiyeti-Statü Farklılaşmasına İlişkin Bulgular Nasıl Genellenebilir ? ", *Toplum ve Bilim*, İstanbul, n° 72/1, pp. 153-171. (IFEA)
- GÜVENÇ M. (1998), " Beş Büyükşehirde Statü-Gelir Temelinde Mekânsal Farklılaşma ; İlişkisel Çözümler ", in : *75 Yılda Değişen Kent ve Mimarlık*, İstanbul, Türkiye İş Bankası ve Tarih Vakfı, pp. 115-138. (IFEA)
- KAYNAK T & PAKSOY M. (1983), " Motivasyonda Maslow Modeli ve İstanbul Kenti Çalışanları Üzerinde Testi ", *İstanbul Üniversitesi İktisat Fak. Dergisi*, Vol. 12, pp. 75-92. (M.43)
- KONGAR E., BERKSOY T. (1990), *İstanbul Halkının Günlük Biçimi ve Tüketim Davranışları Araştırması*, İstanbul, İstanbul Ticaret Odası (İTO), İTO Series Yayın n° 1990-19, 60 p. (BÜ : HD 7048 2528 1885 1990) (IFEA)
- KUTLUAY T. & TEZCAN A.G. et alii (s.d. ni source), " İstanbul'un Çobançeşme Bölgesinde Yaşayan Kadınların Sosyo-Ekonomik ve Sağlık Durumlarıyla İlgili Bir Çalışma ", pp. 6-13.
- ÖNCÜ A. (1997), " The Myth of the 'Ideal Home' : Travel Across Cultural Borders to Istanbul ", In : ÖNCÜ A. & WEYLAND (1997), *Culture and Power : New Identities in Globalising Cities*, London, Zed Books.
- ÖNCÜ A. (1999), " ' İdealinizdeki Ev ' Mitolojisi Kültürel Sınırları Aşarak İstanbul'a Ulaştı ", *Birikim*, " Kentte Yanlama ", n° 123, Temmuz 1999, pp. 27-34. (IFEA)
- SARAN N. (1975), " Squatter Settlement (*Gecekondular*) Problems in Istanbul ", in : BENEDICT P. & TÜMERTEKİN E. (eds) : *Turkey : Geographic and Social Perspectives*, E. J. Brill, Leiden. (IFEA)
- SUSUKI Peter T. (1964), " Encounters with Istanbul : Urban Peasants and Rural Peasants ", in : *International Journal of Comparative Sociology*, n° 5, pp. 208-216.
- SUSUKI Peter T. (1966), " Peasants without Plows. Some Anatolians in Istanbul ", in : *Rural Sociology*, Vol.31, pp. 428-453.
- TEKİN L. (1995), *Contes de la montagne d'ordures*, trad. A.SEMİZOĞLU, Paris, Stock, " Nouveau cabinet cosmopolite ".
- TÜRKELİ N. (1996, pour 2° édition), *Varoşta Kadın Olmak. Günlük* (Ètre femme dans les périphéries. Journal), İstanbul, Gökkuşuğu, 151 p.

6) L'orientation Administrative, Politique et Géopolitique

- ALADA A. (s.d.), " Demokratikleşme Sürecinin Dalgalanmaları. Cumhuriyet Döneminde İstanbul'un Yönetimi ", *İstanbul Dergisi*, " İstanbul Nasıl Yönetilmeli ? ", pp. 133-138.
- ALGIN Ü. (1980), *Bölgemiz Marmara, İstanbul ve İlçeleri* (notre région la Marmara, İstanbul et ses arrondissements), İstanbul, Birsan Kitabevi Yay., 3e éd., 142 p. (IFEA: Ist. 55)
- ALPÖGE A. (s.d.), " Halka Dönük Yerel Yönetim ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 11, 165 p.
- ATABEK D.E. *et alii* (1988), " Yerel Yönetimler ve Kent Sorunları " (administrations locales et questions urbaines), *Bilim ve Sanat*, n° 93, 1988.
- BAYRAKTAROĞLU M.A (1987), *An Analysis on Istanbul District Municipalities*, thèse (MA), BÜ, Institute of Social Sciences, 57 p.
- BAYRAMOĞLU ALADA A. (s.d.), " Yerel Yönetim ve Ahlak ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 10, 109 p.
- BAYRAMOĞLU YILDIRIM F. (s.d.), " Çevre ve Yerel Yönetim ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 4, 108 p.
- BAYRAMOĞLU YILDIRIM F. (s.d.), " İnsan Kaynağı Yönetimi ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 7, 93 p.
- " Başkent : Ankara mı İstanbul mu ? ", (la capitale : c'est Ankara ou c'est İstanbul ?), *Aydınlık*, 21 juin 1993, supplément " *Bilim ve Ütopya* ", p. 12.
- 1999 yatırım programı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1998, 195 p. (OUI)
- EDDISON T. & TIKIZ C. (s.d.), " Yerel Yönetimde Denetim ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 13, 108 p.
- ELİÇİN-ARIKAN Y. (1997), " Municipalités métropolitaines et d'arrondissement en Turquie ", *Cahiers d'Études sur la Méditerranée et le monde turco-iranien*, n° 24, juillet-déc. 1997, pp. 71-104.
- EMREALP S. (s.d.), " Kriz Yönetimi, Belediyelerde ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 5, 92 p.
- EMREALP S. & HORGAN D. (s.d.), " Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri, Belediyelerde ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 6, 74 p.
- EMREALP S. (s.d.), " Mali Yönetim, Belediyelerde ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 2, 84 p.
- EMREALP S. (s.d.), " Proje Yönetimi, Belediyelerde ", IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 3, 98 p.
- EMREALP S. (s.d.), " Bilgi Teknolojisi ", Yerel Yönetim, IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 12, 116 p.
- GERAY C. (1984), " Boğaziçi Yasası (la loi sur le Bosphore) ", *Mimarlık*, n° 1, pp. 43-45.
- HEPER M. (1979-80), " Recent Instability in Turkish Policies : End of a Monocentrist Policy ? ", *International Journal of Turkish Studies*, Madison (WISC.), vol. 1, n° 1, pp. 102-113.
- HEPER M. (1987), *Democracy and Local Government. Istanbul in the 1980's*, Walkington (UK), Eoethene Press 62 p. (IFEA: Obs Urb. 265)
- HEPER M. (1989), *Local Government in Turkey. Governing Greater İstanbul*, London, Routledge. (IFEA)
- HEPER M. (s.d.), *Dilemmas of Decentralization. Municipal Government in Turkey*, Friedrich Ebert Stiftung (Aus der Abteilung Entwicklungsländer Forschung), Analysen n° 123/124. (IFEA: Obs Urb. pp. 266-746)
- IRMAK Huseyin (1999), *Tarihe Yönelik Çalışmaların Yerel Yönetimlerde İmaja Etkisi (Kağıthane, Fatih)*, Yüksek Lisans Tezi, T.C. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı, Halkla İlişkiler Bilim Dalı. (OUI)
- 2000 Yılı Yatırım Programı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1999, 229 p. (OUI)
- İNAN Y. (1995), *Türk Boğazlarının Siyasal ve Hukuksal Rejimi* (régime politique et juridique des détroits turcs), Ankara, Turhan Kitabevi, 132 p.
- İBB (1992), *2000'li Yıllara Hazırlanan İstanbul ve Dev Yatırımlar*, İstanbul, İBŞB, 104 p. (BÜ : NES- n° 711. 4.İKS).
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (1998), *İstanbul Yeniden Yapılanıyor*, İstanbul, 276 p.
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Mesken ve Gecekondu İşleri Müdürlüğü, (1998), *94/98 Faaliyet Raporu*, 141 p. (İTO : I.11.P.)
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (1999), *İstanbul'un Altın Yılları 94/98*, 4 Cilt, İstanbul. (İTO : I.12.P.a,b,c,d.). (Obs Urb, 879-12/3-4)
- İstanbul Külliyyatı, Cumhuriyet Dönemi İstanbul İstatistikleri, 5; Seçim (1950-1995), İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1998. (OUI)
- IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (s.d.), *Türkiye'de Yerel Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi*, İstanbul, n° 1, 163 p.
- IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (s.d.), *Yerel Yönetim Bankacılığı*, İstanbul, n° 2, 143 p.
- IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (s.d.), *Konut Politikaları ve Finansmanı*, İstanbul, n° 3, 119 p.
- IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (s.d.), *Yerel Yönetim Yapıları*, İstanbul, n° 4, 112 p.

- IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (s.d.), *Geleceğin İstanbul'u : Demokratik, Etkin ve İnsanca Yaşanabilir Bir Dünya Kenti*, İstanbul, n° 5.
- IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (s.d.), *Şehircilik ve Konut Bakanlığı*, İstanbul, n° 6, 113 p.
- KILIÇASLAN İ. (1974), *Büyük İstanbul Şehrinde Hizmetler ve Belediye Giderleri Analizi Üzerine Bir Deneme*, Doktora Tezi, İTÜ, Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 129 p. (IFEA: Obs Urb. 190)
- KÖKSAL S. (1990), : *İstanbul'daki Sosyal Demokrat Belediye Başkanları ve Gecekondu* (les présidents socio-démocrates de la municipalité d'Istanbul et les gecekondu), İstanbul, TÜSES, Araştırmalar Vakfı, 67 p. (IFEA: Obs Urb. 260)
- ÖZCAN Ü. (1988), " Kent Yönetimi, Yöneticiler ve Şehir Planlıları " (administration des villes, administrateurs et planificateurs), *Planlama*, 1988/2, pp. 3-5.
- ÖZMUCUR C. (1976), " İstanbul İli Gelir Tahminleri 1950-1974 ", *BÜ Ekonomi Dergisi*, vol. 4-5.
- ÖZTÜRK a. (1997) *21. Yüzyıl Türkiye'si İçin Yerel Yönetim Modeli*, İstanbul, Ümraniye Belediyesi Kültür Yayınları, 228 p. (IFEA).
- SCHÜLER H. (1998), *Türkiye'de Sosyal Demokrasi. Particilik, Hemşehrlik, Alevilik*, İstanbul, İletişim Yayınları, 346 p.
- SÖNMEZ M. (1999), " İstanbul Seçmeninin 50 Yıllık Tercihleri ", *Birikim*, n° 123, Temmuz 1999, pp. 97-103.
- TUNCAY M. (1994), *Kentsel Haklar, Karşılaştırmalı bir Çerçeve'de Türkiye*, WALD/Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi.
- UYKUCU K.E. (1979), *İlçeleriyle Birlikte İstanbul*, İstanbul, Kahraman Yayınları, 313 p. (BÜ. : G. Coll. 915-49618.UY61)
- ÜNLÜ H. (s.d.), *Yerel Yönetimler Arası İşbirliği*, IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 8, 93 p.
- ÜNLÜ H. (s.d.), *Yönetimler Arası İlişkiler*, IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 9, 110 p.
- YILDIRIM S. (1993), *Local Government and Democracy*, İstanbul, IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı.
- YILDIRIM S. (s.d.), *Yerel Yönetim ve Demokrasi*, IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 14, 200 p.
- YILDIRIM S., EMREALP S. et alii (1988), *Metropolitan Government in Istanbul*, İstanbul : Metropolitan Municipality of Greater Istanbul and IULA-EMME.
- YILDIRIM S. & EMREALP S. (s.d.), *Başarının Yolları, Toplu Konut, Yerel Yönetimde*, IULA-EMME & T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, İstanbul, n° 1, 84 p.
- YÜCEL A. (1994), *Büyükşehir Yönetimi, İstanbul İçin Model ve İç Göçlerin Yönlendirilmesi*, Ankara, DPT, Yapısal Uyum Sosyal Politikalar ve Koordinasyon Genel Müd., Planlama Dairesi, Mayıs 1994.
- ZİYAĞLU R. (1971), *İstanbul Kadıları, Şehreminleri, Belediye Reisleri ve Partiler Tarihi 1453-1971-İdari-Siyasî*, İstanbul, İ. Akgün Matbaası, 783 p. (IFEA : İst16)

7) L'économique

- AKOVA İ. (1988), *İstanbul'daki Seyahat Acentalarının Türk Turizmindeki Yeri ve Önemi*, İÜ Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi sous dir. SERGÜN Ü.)
- AKSOY A. (1996), *Küreselleşme ve İstanbul'da İstihdam*, İstanbul, F.Ebert Stiftung, 60 p. (BÜ. : Gov Doc. HD 5811 93.18 A57. 1996)
- AKSOY A. & ROBİNS K. (1993), " İstanbul'da Dinlenme Zamanı ", *İstanbul Dergisi* " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, sayı 7, pp. 56-61.
- ATAUZ A. & ATAUZ S. (1992), " Enformel Sektör, Kentsel İşgücü Pazarları, Sosyal ve Ekonomik Yapılanmalar Üzerinde Betimsel Tartışmalar ", *Planlama*, 1992/1-4, pp. 4-21.
- ATAUZ A. (1992), " Enformel Sektör Üzerine Enformel Tezler " (Thèses "informelles" sur le secteur informel), *Planlama*, Ankara, 1992/1-4, pp. 22-24.
- BERKSOY T. (1989), *Enflasyonun Hanehalkı Üzerindeki Etkileri*, İTO Yayınları, İstanbul, 59 p. (IFEA: Obs Urb. 322)
- BERKSOY T. (sous la dir.) (1993), *İstanbul Halkının İthal Mallarına Yönelik Tercihleri* (préférences en matière de biens importés du peuple d'Istanbul), İstanbul, Chambre de Commerce, 326 p. (IFEA).
- 1998 Yılı İstanbul Küçük Sanayi Kapasite Kullanım Araştırması, İstanbul, İTO Yayını 1999-12, 56 p.
- BULDAM A. (1993), " Nasıl bir Uluslararası Finans Merkezi ? ", *İstanbul Dergisi*, n° 7, pp. 62-65.
- BİLGİN İ. & KARAÖREN M. (1993), " İkili Yapıda Bir Şehir ", *İstanbul Dergisi*, " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, sayı 7, pp. 36-39.
- CINAR M. E. (1994), " Unskilled Urban Migrant Women and Disguised Employment : Home-working Women in Istanbul, Turkey ", *World Development*, 22/3, pp. 369-380.
- DİREN M. (1993), " İstanbul'unun Bilinci Belirleyici Olacak ", *İstanbul Dergisi*, " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, sayı 7, pp. 40-49.
- ERCAN F. (1996), " Kriz ve yeniden yapılanma Sürecinde Dünya Kentleri ve Uluslararası Kentler : İstanbul ", *Toplum ve Bilim*, n° 71, hiver 1996, pp. 61-95.
- ERCAN F. (1996), " Altsözleşme İlişkilerine Dayalı Üretim ", *İktisat Dergisi*, n° 357.

- GÜVENÇ (s.d.), *İstanbul Tekstil Sanayinde Üretim Faktörleri. Ekonomik ve Mekânsal Dağılım Örüntülerinin Bazı Özellikleri Üzerine*, Ankara : ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü. (IFEA)
- GÜVENÇ M. (1992a), " General Industrial Geography of Greater Istanbul Metropolitan Area : An Exploratory Study ", In : TEKELİ et alii, *Development of Istanbul Metropolitan Area and Low-Cost Housing*, İstanbul, İBŞB, İULA-EMME, pp. 112-160. (IFEA: Obs Urb. 317)
- GÜVENÇ M. (1992b), *Introduction to Structural Landscape Analysis : Overviews on the Industrial Landscapes of Greater Istanbul*, Thèse non éditée, ODTÜ, Şehir ve Planlama Bölümü, Ankara.
- GÜVENÇ M. (1993), " Metropol Değil Azman Sanayi Kenti ", *İstanbul Dergisi*, İstanbul, n° 5, pp. 75-81.
- İkitelli'nin Durumu, Sorunları, Çözüm Yolları, İstanbul, İTO Yayınları n° 1995-5 (İTO : 03.16.00 İKİ)
- İNAN-ÇINAR A. (1988), *Apprenticeship, Child Labor and Small Scale Production in Turkey*, Boğaziçi University, Master Thesis, 123 p. (IFEA: Obs urb. 258)
- İstanbul'un Ekonomik ve Sosyal Göstergeleri, İstanbul, İTO, 1998, 44 p. (BÜ : Gov. Doc. HC 493. 188 18 1998) (İSO) (İTO)
- İstanbul Külliyyatı, Cumhuriyet Dönemi İstanbul İstatistikleri, 14; Sanayi (1950-1994) II, İstanbul, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1998. (IFEA)
- İstanbul Sanayi Odası (Chambre d'Industrie d'Istanbul) (1981), *İstanbul Metropolitan Alanında Sanayi Yerleşim Planlaması* (la planification des zones industrielles dans l'espace métropolitain d'Istanbul), İstanbul, İSO, Araştırma Dairesi, Yayın Sayısı n° 10. (İSO)
- İstanbul Sanayi İstatistikleri, İstanbul, İSO, Annual. (İSO ; BÜ: HC 491. A3. I84-Serial)
- İstanbul Sanayi Odası Rehberi, İSO, İstanbul, 1997, 2 cilt.
- İstanbul Ticaret Odası, Ticaret Dokümantasyon Şubesi (1999), *Yayın Kataloğu, 1995-1999*, Yayın n°: 1999-73 (3 cilt). (İSO ; OUI)
- İstatistiklerle İstanbul Sanayi Odasına Bağlı Kuruluşlarda Değerlendirmeler, İstanbul, İstanbul Sanayi Odası, Annual.
- KAYA G. (1981), *Le rapport ville-industrie. Le cas d'Istanbul*, Thèse de 3° cycle, sous la dir. du prof. M. Rochefort, Paris I. (IFEA)
- KEYDER Ç. (1994), " İstanbul Nasıl Satılır? ", *Forum*, janvier 1994.
- KEYDER Ç. & ÖNCÜ A. (1993), *Istanbul and the Concept of World Cities*, İstanbul : Friedrich Ebert Vakfı. (BÜ)
- KEYDER Ç. & ÖNCÜ A. (1993), " İstanbul Yol Ayrımında ", *İstanbul Dergisi* " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, sayı 7, pp. 28-35.
- KÖKSAL S. (1993), " Küresel Düzlemde Yeni Eğilimler ", *İstanbul Dergisi*, " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, sayı 7, pp. 50-55.
- " Küreselleşme ve İstanbul ", *İstanbul Dergisi*, Ekim 1993, sayı 7, pp. 12-77.
- " Küresel İstanbul Üzerine Ne Dediler ", *İstanbul Dergisi*, " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, sayı 7, pp. 18-27.
- NEİDİK B. (1995), *Small Business and Social Networking : the Case of Istanbul's Jean Industry*, Thesis (M.A), BÜ., Institute of Social Science (BÜ. SOC 1995 n° 31).
- SPANG-GRAU I. (1994), *Die Handstrickerinnen von Istanbul*, Saarbrücken, Verlag für Entwicklungspolitik Breitenbach, Sozialwissenschaftliche Studien zu internationalen Problemen n° 189, 309 p.
- STANDL H. (1994), *Die Industrieraum Istanbul. Genese der Standortstrukturen und aktuelle Standortprobleme des verarbeitenden Gewerbes in der türkischen Wirtschaftsmetropole*, Bamberg, Fach Geographie an der Universität Bamberg (*Bamberger Geographische Schriften*, Heft 14), 1994, XVI+ 177 p., 37 tableaux, 12 fig. et 14 cartes hors texte.
- ŞAHİN H. (1993), " Nasıl Bir İletişim Başkenti? ", *İstanbul Dergisi*, " Küreselleşme ve İstanbul ", Ekim 1993, p. 7, pp. 66-71.
- T.C. Maliye Bakanlığı (1999), *1999 Yıllık Ekonomik Rapor*, Ankara, Başbakanlık Basımevi, Kasım 1999.
- TÜMERTEKİN E. (1967), *İstanbul'da Bir Sanayi Bölgesi : Bomonti*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi, Yayın n° 1282.
- TÜMERTEKİN E. (1972), *Analysis of the Location of Industry in İstanbul*, İstanbul, İÜ. Yayın n° 1808, Geographical Institute, n° 77, 133 p. (IFEA: Obs Urb. 297)
- TÜMERTEKİN E. (1984), " De l'état actuel du développement des activités industrielles à İstanbul ", *Ege Coğrafya Dergisi*, n° 2, 1984, pp. 109-128.
- WHITE J.B. (1991), " Women and Work in Istanbul. Linking the Urban Poor to the World Market ", *Middle East Report*, nov.-déc. 1991, pp. 18-22. (M 33) (IFEA)
- WHITE J.B. (1994), *Money Makes us Relatives : Women's Labor in Urban Turkey*, Austin, University of Texas Press, 190 p.
- ZAİM S. (1971), *Bölge ve Şehir Plânlaması Yönünden İstanbul Sanayi Bölgeleri* (les zones industrielles d'Istanbul dans le cadre de la planification urbaine et régionale), İstanbul Üniversitesi, Yayın n° 1781, İktisat Fakültesi n° 304, 469 p. (IFEA: Obs Urb. 357)

8) Démographie et populations

- AKBAL O. (1975), " Bir İstanbul Köylüsü Anlatıyor ", *Cumhuriyet*, 23/10/1975.
- ALEXANDRIS A. (1983), " *The Greek Minority of Istanbul and Greek-Turkish Relations, 1918-1974* ", Athènes, Center for Asia Minor Studies.
- ALP R. (1997), " Nihayet İstanbul da Bir Gol Attı mı? ", *İstanbul Dergisi*, İstanbul, n° 23, pp. 80-81.
- ALTINER D. (1999), *Bellek Peşinde*, İstanbul : Boyut Kitapları.

- ARU K.A. (sous dir.) (s.d.) : *İstanbul'da Kır'dan Şehire Göç Sorunu* (question des migrations des campagnes vers les villes à Istanbul), INTERMET : International Association for Metropolitan Research and Development, İTÜ Mimarlık Fak., Şehircilik Enstitüsü.
- ASMA T. (1971), *Rural-Urban Migration : "Night Squatter" Communities of Istanbul and Ankara*, Thèse de doctorat, Université du Wisconsin, Milwaukee.
- BAYDAR O. (1997), "Öteki'ne Yenik Düşen İstanbul ", *İstanbul Dergisi*, n° 23, pp. 74-79.
- BEHAR C. (1980), *Türkiye'de Nüfus Planlaması Politikasının Nüfus Etkinliği (1965-1980) : Bir Uygulama Denemesi*, İstanbul, Bogaziçi University.
- BORATAV K. (1995), *İstanbul ve Anadolu'dan Sınıf Profilleri*, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yay., 114 p. (IFEA: Obs Urb. 316)
- DAĞISTANLI E. S. (1995), " Ah Çirkin İstanbul ", *İstanbul Atlas*, 1995, pp. 57-58.
- DELEON J. (1990), *Beyoğlu'nda Beyaz Ruslar (1920-1990)*, İstanbul, İstanbul Kütüphanesi, 98 p. (IFEA: Obs Urb. 215)
- DEMİR H. & AKAR R. (1994), *İstanbul'un Son Sürgünleri*, İstanbul, İletişim, 230 p.
- DEMİRTAŞ S. & GÖZAYDIN I. (1997), " İçimizdeki Şüpheler ", *İstanbul Dergisi*, n° 23, pp. 82-87.
- DURAL T.F. (1995), *Aleviler ...ve Gazi Olayları* (les Alévis et les événements de Gazi), İstanbul, Ant, 160 p.
- ERDER S. (1993), " İstanbul'un Yeni Sakinleri : Nerelisin Hemşerim ? " (Les nouveaux habitants d'Istanbul : D'où es-tu, compatriote ?), *Görüş Dergisi*, n° 12, novembre 1993, pp. 74-80.
- ERDER S. (1999), " Göç, Yerleşme ve 'Çok' Kültürel Tanışma ", *Birikim*, Temmuz 1999, n° 123, pp. 68-75.
- EREZ İ. (1995), *İstanbul Nerededir, Orada Kimler Yaşar ?*, İstanbul, Sel Yay.
- " Göç Dosyası ", *İstanbul Bülteni*, İstanbul, İBSB, 6/11/1995, pp. 20-23. (OUI)
- " Göç, Normal Bir Travma ", *Birikim*, İstanbul, Haziran-Temmuz 1996, n° 86-87, pp. 152-164.
- " Göçe Dayalı kentleşme ve Türkiye ", Panel, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Maçka Kampüsü, 1996.
- GÖKÇEN A. M. (1971), *Köyden Şehire İşgücü Göçleri*, Ankara, DTP, 40 p. (IFEA: Obs Urb. 391)
- GÜLER B. A. (1997), *Yerelleştirme Politikaları Üzerine*, Ankara : TODAİE Yay.
- GÜNÇIKAN B. (1996), " İstanbul'un 'Öteki' Çocukları ", *Cumhuriyet*, Ağustos 1996, dizi yazı.
- GÜNEŞ-AYATA A. (1991), " Gecekonducularda Kimlik Sorunu, Dayanışma Örüntüleri ", *Toplum ve Bilim*, Güz-Kış 1991, n° 51-52.
- " İstanbul ve Göç. Bir Şehrin Karakter Değişimi ", Konferans Bildirileri, BÜ, MSÜ, MSÜ Varlığını Koruma Grubu, İstanbul (IFEA : Obs Urb)
- OFFEN H. (1982), " Anatolische Einwanderung und ihre Auswirkung in das Zeyrek Quartier, Istanbul ", in : MÜLLER-WIENER (1982)..., pp. 83-131.
- ÖZ B. (1978), *Türkiye'de Göç Olgusu : Sorunları ve Çözümü*, İstanbul.
- ÖZBAY F. (1997), " Migration and Intra-Provincial Movements in Istanbul Between 1985-1990 ", *Boğaziçi Journal. Review of Social, Economic and Administrative Studies*, Vol.11, n° 1-2, pp. 115-150.
- RITTER G. & TOEPFER H. (1992), " Aktuelle Binnenwanderungen in der Türkei ", *Petermanns Geographische Mitteilungen*, 136, n° 5+6, pp. 267-293.
- ŞANLI I. (s.d.), " İstanbul'a Göç Yapısı ve Zaman İçinde Değişimi : Gültepe, Zeytinburnu ve Okmeydanı'ndan Gözlemler " (structure de la migration vers Istanbul et son changement : observations à Gültepe, Zeytinburnu et Okmeydanı) In : *İkibin Yılında İstanbul* (Istanbul en l'an 2.000), colloque tenu en 1975, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehircilik Enstitüsü, pp. 118-131.
- TANDOĞAN A. (1989), " Türkiye Nüfus Hareketlerinde İstanbul'un Yeri ", *Ankara Coğrafya Araştırmaları*, n° 1/1, pp. 135-141.
- TEKÇE B. (1975), *Urbanisation and Migration in Turkey 1955-1965*, Diss., Princeton University.
- TEKELİ İlhan (1978), *İç Göçler*, Ankara.
- TEKELİ İlhan (dir.), *Türkiye'de İç Göç*, Konferans 6-8 Haziran 1997, İstanbul, Tarih Vakfı, 1998, 244 p.
- TÜMERTEKİN E. (1968), " Internal migration in Turkey ", *Publications of Geographical Institute, University of Istanbul*, n° 54.
- TÜMERTEKİN E. (1970-1971), " Gradual internal migration in Turkey ", *Review of the Geographical Institute of the University of Istanbul*, 1970-1971, n° 13, p. 157-169.
- TÜMERTEKİN E. (1977), *Distribution of Outborn Population in Istanbul, a Case Study on Migration*, Çağlayan Scientific Publisher, İstanbul, 1977, 55 p.
- TÜMERTEKİN E. (1979), " La distribution de la population à Istanbul ", *Publication de l'Université d'Istanbul*, Institut de Géographie, 1979, n° 104, 99 p.
- TÜMERTEKİN E. (1979), " İstanbul'da Nüfus Dağılışı ", İstanbul, İÜ Yayın n° 2540, Coğrafya Enstitüsü Yayın n° 104. (IFEA)
- TÜMERTEKİN E. (1981), " Nüfus Hareketlerinde İstanbul " (Istanbul dans les mouvements de population), in : SISAV (Siyasi ve Sosyal Araştırma Vakfı; Fondation pour la Recherche en Politique et Sciences Sociales), 1981 : *Istanbul Sempozyumu*, İstanbul.
- Türkiye Ekonomik ve Tarih Vakfı (1998), *Türkiye'de İç Göç (Konferans Bolu-Gerede, 6-8 Haziran 1997)*, İstanbul, Tarih Vakfı Yay., 244 p. (IFEA)

- UĞUR O. (1996), " Göç : En Büyük Sorun ", *Çevre Gazetesi*, n° 9, Haziran 1996.
- YENER S. (1977), *1965-70 Döneminde İllerarası Göçler ve Göçedenlerin Nitelikleri*, Sosyal Planlama Dairesi, T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, Nisan, Ankara, 74 p. (IFEA: Obs Urb. 378)
- YÜCEL A. (1994), *Büyükşehir Yönetimi, İstanbul İçin Model ve İç Göçlerin Yönlendirilmesi*, Ankara, DPT, Yapısal Uyum Sosyal Politikalar ve Koordinasyon Genel Müd., Planlama Dairesi, Mayıs 1994. (İSO : 304.8 YüCb.1994)
- STATISTIQUES DÉMOGRAPHIQUES OFFICIELLES**
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, *İl ve Bölge İstatistikleri 1994*, Ankara, mars 1996. (OUI)
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, *İstatistik Göstergeler 1923-1995*, Ankara, juillet 1996. (OUI)
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, *Türkiye İstatistik Yıllığı 1996*, Ankara, février 1997. (OUI)
- T.C. Başbakanlık İstatistik Genel Direktörlüğü, Genel Nüfus Sayımı, İstanbul Vilayeti, 20 octobre 1935, İstanbul, 1936.
- T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, *Genel Nüfus Sayımı, Daimi İkametgaha Göre İç Göçün Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri 1990*, Ankara, octobre 1997.
- 9) La question des transports à Istanbul**
- AHISKA B. (1985), *İstanbul'un Anadolu Yakasında İETT Otobüsü Ulaşımı*, Yüksek Lisans Tezi, Beşeri ve İktisadi Coğrafya, Prof. TUMERTEKİN, İÜ Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü.
- AKTEN N. (1994), *İstanbul Ulaşımında Denizden Yararlanma*, İstanbul, İTO, 131 p., İTO Yayın n° 1994-29. (BÜ : G. Coll. 388-4-AK71). (İTO : AKT)
- " Boğazlar'da 100 Milyon Ton Gaz ve Ham Petrol Taşınacak ", *Deniz Ticareti*, Yıl 16, Mayıs 1999, İstanbul, DTO.
- " Bosphorus Rail road Tunnel and Istanbul Metro System. Final Report, Feasibility Studies and Preliminary Designs ", Ankara : Ministère des Transports et des Communications, s.d. (IFEA)
- Chamber of Shipping (1998), *Turkish Shipping Sector Report 97*, İstanbul, 37 p. (OUI)
- Chamber of Shipping (1999), *Turkish Shipping Sector Report '98*, İstanbul, 50 p. (OUI)
- DAĞCI Yılmaz Kaptan (1999), " Türk Boğazlar'ında Gemi Trafığı ", *Deniz Ticareti*, Yıl 15, Mayıs 1999, İstanbul, İDO.
- Deniz Ticaret Odası, *1997 Deniz Sektörü Raporu*, İstanbul, 1998, 159 p. (IFEA)
- Deniz Ticaret Odası, *1998 Deniz Sektörü Raporu*, İstanbul, 1999, 248 p. (IFEA)
- EREL A. et alii (1998), *İstanbul Ulaşımında Acil Eylem Planı*, İstanbul, İTO Yayın n° 1998-42/43. (BÜ. : Gov. Doc. HE 268.25.27.18.1998, vol.1)
- FOUACHE E., FOUACHE C. & ZEMBRI P. (1993), " Le renouveau des transports collectifs du Grand Istanbul ", *Transports Urbains*, n° 78, janvier-mars 1993, pp. 5-14.
- Istanbul Rail/Tunnel Consultants (1987), *Draft Istanbul Metro System Task. 302 Geotechnical Survey*, V vol. (IFEA)
- " İstanbul Ulaşımında 50 Yıl ", Ankara : Karayolları Genel Müd., 1974, 49 p. (IFEA)
- İstanbul Ulaşım Sorunlarının Çözümü İçin Kısa ve Orta Vadeli Çözüm Önerileri*, İstanbul, İTO Yayınları n° 1998-42. (İTO : İST)
- " İstanbul Ulaşım ve Trafik Paneli Tebliğleri ", 8 Şubat 1994, İstanbul, 111 p. (BÜ: NES. N338-IS7).
- İstanbul Üçüncü Boğaz Geçişi Atölye Çalışması : 07.06.1995-İTÜ İnşaat Fakültesi*, İstanbul, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, 1996 (İTO : 03.16.00. İST)
- İstanbul ve Marmara Limanları*, Master Plan Raporu, s.d., İstanbul, BÜ., 4 vol.
- KESKİN A. (1992), *Toplu Taşıma Sistemleri* (les systèmes de transport collectif), İstanbul, İstanbul Teknik Üniversitesi, Baskı Atölyesi, sayı 1487, Mimarlık Fakültesi. (IFEA)
- KILINÇASLAN T. (1978), *Büyük İstanbul Şehirsel Alanında Konut-İşyeri Arası Ulaşım ve Seyahat Talebi Analizi*, İTÜ, Doktora Tezi, 137 p. (IFEA: Obs Urb. 197)
- KILINÇASLAN İ. (s.d.), *Metropolleşme Sürecinde Ulaşım ve Mekân : İstanbul Örneği*, İstanbul, İTÜ.
- Mimarlar Odası (1968), *Boğaz Köprüsü Üzerine Mimarlar Odası Görüşü*, İstanbul, 36 p. (BÜ. : NES N 711-73. M65B).
- OBİV, Turkish Straits Voluntary Watch Group (1995), *Turkish Straits : New Problems, New Solutions*, İstanbul : İSİS. (İDO : 6282)
- ÖZAKSOY S. (1994), *İstanbul Boğazı'ndaki Transit Deniz Taşımacılığı. Bu Taşımacılığın Boğaza ve Marmara Denizi'ne Olan Etkileri*, İÜ Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi sous dir. MATER B.)
- ÖZKAN R.İ (1998), *Türkiye'nin Deniz ve Denizcilik Sorunları*, İstanbul : Deniz Ticaret Odası. (DTO)
- SEVİLİR M. (1996), *An Investigation of Transportation Risks in the Istanbul Strait*, 92 p., Thesis (MS), Institute of G.S. in Sc. And Eng. (BÜ.: Ref Sect. IE 1996 Se8).
- SOYSAL I. (1994-5), " Regime of Passage Through the Turkish Straits Set Up by the 1936 Montreux Convention and Some Current Crucial Problems Unforeseen 58 Years Ago ", *Turkish Review of Balkan Studies*, İstanbul, OBİV, n° 2, pp. 43-54.

TOPAL Ş. (1997), *Social Cost-Benefit Analysis of Bosphorus Tube Tunnel and İstanbul Metro System*, Thesis (MA), BÜ, Institute of Social Sciences. (BÜ : G.Coll. : 361. 949618-B451).

“ Türkiye’de Denizcilik ”, *İTÜ Vakıf Dergisi*, İstanbul, n° 21, 1996.

3. *Köprü Dayatması ve Gerçekler*, Brifing 12/09/1997, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi & Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi.

REVUES, BULLETINS et MAGAZINES UTILES

Action Magazine (Chambre de Commerce française en Turquie).

Adres, İstanbul, (revue immobilière) Multimedya Basım Yayıncılık ve Ticaret A.Ş., Büyükdere Cad. n° 163, Kat.2, 80504 Zincirlikuyu/İstanbul.
Tél. : 0212 336 19 90 ; fax. 0212 336 16 70.

Akademi-Mimarlık ve Sanat (1964-1979).

Arkitekt (1931-1979) (İstanbul : 0212 281 99 16) (années 1942-1947 à Merkez Kütüphanesi de Marmara Üniv.).

Arkitekt (67e année en 2000). Adresse : Nokta Basın A.Ş., Büyükdere Cad. Ali Kaya Sok., n° 8, 80720 Levent, İst. ; tél : 0212 281 99 16 ; fax : 0212 270 01 23. (IFEA : P.380)

Arredamento-Mimarlık, depuis 1989, İstanbul (Boyut Yayın Grubu, Matbaacılar Sitesi 1. Cadde n° 115, 34554 Bağcılar/İstanbul, tél : 0212 629 53 00 et fax : 0212 629 05 74/75 ; e-posta : boyutyayin@superonline.com).

Atlas, İstanbul, mensuel (site : www.atlasturkey.com ; e-mail : atlas@dmg.com.tr).

Belediye ve Kent. (IFEA : P.603)

Beyoğlu, Kültür Dergisi, İstanbul. (IFEA : P.375)

Beyoğlu, Beyoğlu Güzelleştirme ve Koruma Derneği yayınıdır. (IFEA : P.529)

Bilim ve Teknik, Mensuel, Tübitak, Ankara (0312 427 06 25).

Bilim ve Toplum, İstanbul, Birikim.

Birikim (Aylık Sosyalist Kültür Dergisi), İstanbul (0212 516 22 60).

Bulletin des Revues sur la ville. (IFEA : P.678)

Boğaziçi Gazetesi (İstanbul).

Bülten (İstanbul Üniv. Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü).

Coğrafya Dergisi (İÜ, Coğrafya Bölümü).

Çağdaş Kent ve Yaşam (İstanbul).

Çağdaş Yönetim ve Denetim Dergisi (publié par İç İşleri Bakanlığı Mahalli İdareler) (à Merkez Kütüphanesi de Marmara Üniversitesi).

Çevre ve İnsan (T.C. Çevre Eğitim ve Yayın D. Başkanlığı ; Eskişehir Yolu 8 km, Ankara ; tél : 0312 286 35 80).

Çimento ve Beton Dünyası.

ÇEKÜL Sanatsal Mozaik. Kentsel Bilinç, Çevre, Kültür (cekulvakfi@superonline.com)

Denizati : İTÜ Denizcilik Fakültesi Mezunları Derneği, 80040 Fındıklı, İstanbul.

Dünya, quotidien économique.

Economic Report (publication annuelle de l’UECCET, The Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey).

Ekonomik Forum (TOBB Aylık Dergisi).

Emlâk Dergisi (1997-1999).

Forum, İstanbul.

Fotoğraf Dergisi, İstanbul (0212 256 92 58).

Galata Bülteni (Mimarlar Odası, İstanbul Büyükşehir Şubesi ; Yıldız Sarayı Dış Karakol Binası, Beşiktaş, 80700). (IFEA : P.486)

Galatasaray, Revue des Sciences Sociales (depuis 1996). (IFEA)

Geniş Açık, İstanbul (revue de photographie).

Harita Bülteni, bulletin de la Chambre des Ingénieurs Cartographes et Cadastraux d’İstanbul.

İdea Politika, İstanbul.

İller Bankası Bülteni (Marmara Üniversitesi Merkez Kütüphanesi).

İnsan Hakları Bülteni (İstanbul Şubesi).

İstanbul Araştırmaları (“ Recherches Stambouliotes ”, n° 1, printemps 1997) (Publié par İstanbul Büyükşehir Belediyesi). (Fax : 0212 227 34 32)

İstanbul Bülten, bulletin de la Chambre des Ingénieurs en Construction d’İstanbul ; TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası : www.imoistanbul.org.tr ; e-mail : imoistanbul@org.tr (IFEA : P.433)

İstanbul Bülteni (publié par la mairie d’İstanbul, deux fois par mois, depuis 1994 ; à l’OUI).

İstanbul’daki Anadolu, mensuel, depuis 1999 ; Adresse : Büyükdere Cad. Sivritaş Sok., Kanat Apt, n° 8/10, Mecidiyeköy, İstanbul. tél : 0212 217 04 52 ; fax : 0212 272 61 69.

İstanbul Dergisi (Tarih Vakfı, üç aylık) e-mail : dozkan@tarihvakfi.org.tr ou ozkan@hotmail.com (IFEA : P.324a).

İstanbuler Forschungen (E. Wasmuth Verlag, Tübingen, éditées par Deutsches Archäologisches Institut Abteilung İstanbul).

İstanbul Kültür Sanat Haritası (mensuel, avec adresses, événements à İstanbul), publié par Toplumsal Araştırmalar Kültür ve Sanat Vakfı, tél : 0212 293 10 97.

İstanbullu, aylık Kültür ve Düşünce Dergisi, depuis 1996 ; e-mail : istanbul@istanbullu.com ; site : www.istanbul.com ; ou camurcu@istanbullu.com.

- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Dergisi* (site : //www.ise.org).
- İstanbul Mitteilungen* (E. WASMUTH Verlag, Tübingen, éditées par Deutsches Archaeologisches Institut Abteilung İstanbul). (IFEA : P.96)
- İstanbul Raporları* (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi) (*Mimarlar Mektup*).
- İstanbul Sanayi Odası Dergisi* (Meşrutiyet Cad. 118 Tepebaşı, İst.).
- İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehircilik Enstitüsü Dergisi* (1970-1978).
- İTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Tarihi ve Restorasyon Enstitüsü Bülteni* (1975-1977).
- İTÜ Mimarlık Fakültesi Yapı Araştırma Kurumu Bülteni* (1975-1978).
- İstanbul Ticaret Gazetesi*, hebdomadaire, ITO.
- İstanbul Ticaret Odası Yayınları* (ou ICOC : Istanbul Chamber of Commerce), ITO.
- İÜ Coğrafya Enstitüsü Dergisi*. (IFEA : P.130)
- İÜ Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü Bülteni*. (IFEA : P.290)
- İstatistik : Journal of the Turkish Statistical Association* (Ankara Üniversitesi Fac. Of Sciences, 06100 Tandoğan, Ankara).
- İSKİ* (revue/rapport de l'İstanbul Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi).
- Kent Gündemi* : depuis 1997 ; revue de la Chambre des Planificateurs d'İstanbul : Emirhan Cad., Bayındır Çıkmazı Sok., n° 1/1, Beşiktaş; tél : 0212 275 43 67 ; fax : 0212 272 91 19.
- Kent ve Politika Dergisi* (İstanbul).
- Kent ve Yaşam*. (Mimarlık, Çevre ve Kültür Dergisi) ; Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi...). (IFEA : P.370).
- Lettre d'Information de l'Observatoire Urbain d'İstanbul* (revue de l'O.U.I de l'IFEA, n° 1, 1989).
- Marmara Coğrafya Dergisi* (Coğrafya Bölümü, MÜ ; 1er numéro en 1998).
- Mimarlar'a Mektup* (Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi).
- Mimarlık* (depuis 1944, Mimarlar Odası Şubeleri ; Konur Sok., n° 4, Yenışehir, 06650 Ankara ; 0312 417 37 27 ou 0312 42525 36). (IFEA : P.218)
- Mimarlık m.* (sortie en nov. 1999 ; Hearst Yayıncılık)
- Mimarlık ve Sanat* (1961-1963).
- New Perspectives on Turkey*. (IFEA : P.289)
- ODTÜ Mimarlık Fakültesi Bülteni* (1971-1974).
- ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi* (1975-1978). (IFEA : P.85)
- ODTÜ Mimarlık Fakültesi Ara Yayınları* (1978-1979).
- Planlama Dergisi*, TMMOB Şehir Plancıları Odası Yayını (Bayındır Sok., 47/10, 06650 Kızılay/Ankara). (IFEA : P.373)
- Politik ve Ekonomik Bülten*, İstanbul.
- Quaderni di Istanbul* (Roma, La Sapienza).
- Sosyoloji Dergisi* (İÜ., Edebiyat Fak.). (IFEA : P.286)
- Status Estate*, İstanbul (revue immobilière, n° 1, janvier 1998).
- Tarih ve Toplum*, İstanbul. (IFEA : P.257)
- Tasarım* (Depuis 1989, İstanbul : 0212 296 67 58).
- Tekstil İşveren Dergisi*.
- Toplum ve Bilim* (İstanbul). (IFEA : P.102)
- Vakıf ve Kültür Dergisi* (İdare yeri : Ziya Gökalp Cad. n° 58/3 Kolej, Ankara).
- Yangın ve Güvenlik*.
- Yapı Dergisi* (depuis 1973, Harbiye, İstanbul : 0212 247 41 85).
- Yaşama Sanatı*. (IFEA : P.400)
- ZIP İstanbul*, Kent Kullanma Kılavuzu (guide d'utilisation de la ville) : www.zipistanbul.com
- On pourra se reporter par ailleurs à la " liste des revues ", faite par Korkut TUNA, disponible à l'OUI.
- Presse :**
- Tous les journaux turcs " parlent d'İstanbul " (dans tous les sens de l'expression) ; en conséquence, il est difficile pour le contemporainiste de les négliger. Il existe plusieurs revues de presse consacrées à İstanbul. La première, plus systématique, est faite par la Direction de la Presse et des Publications de la Municipalité Métropolitaine d'İstanbul (İBB) ; la seconde, plus sélective, par la section " Grand İstanbul " de la Chambre des Architectes. Voir aussi ci-dessous " Türkiye Medya Takip Merkezi ".
- Basında Bugün*, İBB, Basın Yayın Halkla İlişkiler Müdürlüğü. (OUI)
- Basından Seçmeler, Mimarlar'a Mektup*, TMMOB, Mimarlar Odası, İstanbul Büyükkent Şubesi. (OUI)
- Le Journal d'İstanbul* (jusqu'à décembre 1999): revue de presse faite au Consulat de France d'İstanbul (à l'IFEA)
- LIEUX-RESSOURCES**
- Il nous a paru utile d'indiquer pour finir un certain nombre de " lieux-ressources " de nature très diverse, où les chercheurs pourront, selon leurs centres d'intérêt, trouver des documents intéressants. La liste n'est évidemment pas exhaustive. En ce qui concerne les seules bibliothèques, on peut se reporter à un guide très utile : *Fotoğraflarla İstanbul Kütüphaneleri*, Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi, s.d. (document à l'OUI)

- Alman Kültür Merkezi Kütüphanesi : Yeni Çarşı Cad., n° 52, 80050 Beyoğlu ; tél : 0212 249 20 09 ; fax : 0212 252 52 14 ; e-mail : Kütüphane/Bibliothek : giistbib@superonline.com.
- Amerikan Kütüphanesi, Taksim : 0212 251 26 75.
- American Research Institute Kütüphanesi : Üvez Sok. n° 5, 80820 Arnavutköy ; tél : 0212 257 81 11 ; fax : 0212 257 83 69.
- Archive photographique sur la Turquie : www.exploreturkey.com/
- Atatürk Kitaplığı (İstanbul, Mete Cad., n° 8, Taksim) : 4650 quotidiens, 44 atlas et de très nombreuses cartes...; tél : 0212 118 09 45.
- Association des Bibliothécaires turcs ; site : www.kutuphaneciler.org.tr
- Boğaziçi Üniversitesi Kütüphanesi : Kuzey Kampüsü, 80815 Bebek ; tél. : 263 15 00/40 ou 0212 260 82 23 ; fax. : 0212 257 50 16 ; e-mail : bulib@boun.edu.tr ; site : seyhan.library.boun.edu.tr
- DİE (Institut d'Etat de Statistiques) : bibliothèque ; horaires : 9h30-12h30 13h30-17h30 ; on y trouve toutes les publications du DİE, plus des revues en différentes langues et des annuaires statistiques départementaux (İl Yıllığı).
- Eczacıbaşı Sanal Müzesi : www.sanalmuze.org
- Guide touristique d'Istanbul *on line* : www.ibb.gov.tr/guzistanbul/gezireh
- Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi : Tepebaşı ; bibliothèque : publications, revues et bulletins de la Chambre Professionnelle. Horaires : lundi-vendredi : 10h-18h.
- Interactive Museum of Turkey : <http://interactive.m2.org>
- International Research Centre for Islamic History, Art and Culture (IRCICA) : PO Box 24, 80692 Beşiktaş, İST. (dans Palais de Yıldız) ; e-mail : ircica@superonline.com ; ou : ircica@ihlas.net.tr ; site internet : <http://ircica.hypermart.net/ircica.html> ; tél : 0212 259 17 42 ; fax : 0212 258 43 65 ; superbe bibliothèque de plus de 35.000 volumes ; horaires : lundi-vendredi : 9h-18h.
- İskenderiye Kütüphanesi, Beyoğlu : 0212 245 16 17.
- İFSAK : www.visitweb.com/IFSAK
- İletişim Yayınları (İstanbul) : Klodfarer Cad. İletişim han, 34400 Cağaloğlu ; tél. : 0212 516 22 60 ; fax : 516 12 58 ; e-mail : iletisim@iletisim.com ; site : www.iletisim.com.tr
- İstanbul Araştırmaları Merkezi (Centre de Recherche sur İstanbul, lié à Municipalité Métropolitaine) à Üsküdar ; tel : 0216 227 33 90 ; fax : 0216 492 30 22/119.
- İstanbul Bilgi Üniversitesi Kütüphanesi, Kuştepe/Şişli ; tél : 0212 216 22 22.
- İstanbul Deniz Ticaret Odası Kütüphane (ve müze) ; 8h30-17h, Karaköy ; 1000 ouvrages + revues nombreuses.
- İstanbul Kitaplığı, Soğukçeşme Sok., 34400 İstanbul ; voir Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu.
- İstanbul Kültür Sanat Haritası* (mensuel, avec adresses, événements à İstanbul), publié par Toplumsal Araştırmalar Kültür ve Sanat İçin Vakfı, 0212 293 10 97 ; Kadıköy Şubesi : Kırtasiye Sok. n° 1, Kadıköy ; tél : 0216 346 04 87 ou 0216 346 53 33.
- İstanbul Museum of Painting and Sculpture : www.mediaccess.msu.edu.tr/services/irhm-2.5/IRHM-2.5.html
- İstanbul Ticaret Odası, Ticaret Dokümantasyon Şubesi, Ragıp Gümüşpala Caddesi, n° 84, 34378, Eminönü, PK. 377 ; horaires : 9h30-17h00 sauf mardi, sam. et dim. ; C-D Rom, C-D, microfiches, vidéo-cassettes ; voir le catalogue des 14.454 titres, à l'OUI ; e-mail : bilgi@tr-ito.com ; e-mail: dokumantasyon@tr-ito.com
- İSO : Bibliothèque et Centre de documentation de la Chambre Industrielle d'Istanbul (İstanbul Sanayi Odası, İSO), 2e sous-sol ; horaires : 9-12/13-18, sauf samedi et dimanche. 1860 ouvrages au catalogue, plus de 100 revues ; site internet : www.iso.prg.tr/html/Kutuphane_1.html
- İTÜ Merkez Kütüphanesi : Gümüşsuyu Cad., n° 87, Taksim ; tél. : 0212 244 45 11.
- İTÜ İnşaat Fakültesi Kütüp., Maslak ; tél : 0212 285 37 54.
- İstanbul Üniversitesi, Kütüphanecilik Bölümü, Beyazıt (cf. İFLA Kongresi, 1995).
- İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi : Beyazıt ; tél : 0212 511 12 19.
- IULA-EMME : International Union of Local Authorities ; section for the Eastern Mediterranean and Middle East Region ; Sultanahmet, Yerebatan Cad. 2, 34400 İstanbul/Turkey ; tél : 0212 511 10 10 ; e-mail : iulaemm@ibm.net
- Bibliothèque : 4.000 ouvrages dans toutes les langues (anglais et turc surtout), 300 périodiques et autres, sur İstanbul et question de gestion locale. Horaires : lundi-vendredi : 9h-17h.
- İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi : Süleymaniye Cad. n° 15, Beyazıt ; tél : 0212 522 21 80 ; environ 1.500 cartes et plans.
- Kitap Gazetesi* : İstiklâl Cad., Mis Sok. N.6, Tan Apt. Kat 3/6, 80080 Beyoğlu ; tél : 0212 249 05 33 ; fax : 0212 251 83 91.
- Marmara Üniversitesi Merkez Kütüphanesi (Göztepe, Kadıköy) : thèses, nombreuses revues.
- Mimar Sinan Üniversitesi Kütüphanesi ; Meclisi Mebusan Cad., 80040 Fındıklı ; tél. : 252 16 00 , 0212 252 16 00/275, 0212 293 90 26 ; fax : 0212 293 90 26 ; site web : www.library.msu.edu.tr ; Hasan ÇELİKOĞLU (contact).
- 10.000 *www rehberi. A'dan Z' ye internet, Aktüel* ücretsiz eki, novembre 1999. (annuaire de sites internet turcs et autres).

Orient-Institut des DMG, Abteilung Istanbul (Susam Sok. 16-18 D.8, 80060, Ist. Cihangir ; tél : 0212 293 60 67 ou 252 19 83 (-107), fax : 0212 249 63 59); e-mail : Oii@sim.net.tr ; contact : K. Vorhoff : vorhoff@turk.net

Rahmi Koç Museum : www.rmk-museum.org.tr/english/index.html

Saadberk Museum : www.sadberkhanimmuzesi.org/english/main/frame_corporate.html

Sabancı Collection : www.sabancı.com.tr/sergi/index_c.html/

Simurg Kitapçılık : Hasnun Galip Sok., 2/A, 80060 Beyoğlu, İstanbul ; tél. : 0212 292 27 12 ; fax : 0212 292 27 13.

Şehir Müzesi, Yıldız Sarayı ; 0212 258 53 44.

Tasarım Yayın Grubu, Hüsrev Cad. 77/1, 80200 Teşvikiye, İstanbul ; tél. : 0212 261 71 74 ; fax : 0212 261 58 37 ; ou Abide-i Hürriyet Cad. n° 265/5 Şişli, İstanbul ; 0212 296 67 58 ; Fax. : 0212 241 54 93 ; e-mail : tasarimgroup@superonline.com

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu : Halaskârgazi Cad. 364; Şişli, İstanbul ; tél : 0212 231 46 31 (6 hat) ; voir surtout İstanbul Kitaplığı, Sultanahmet, Soğukçeşme Sok., 34400 İstanbul : bibliothèque très riche, ouverte seulement le lundi et le vendredi, 10-12h/14-16h30) + publications de la Fondation.

TURYAP (Grande Centrale Immobilière) : site internet : www.Medyatext.com.tr (autres sites immobiliers : www.Emlak.net.tr ou www.Istanbul.com.tr).

Yapı Endüstri Merkezi Kitabevi : Cum. Cad. 329, Harbiye, 80230 İstanbul ; tél. : 0212 219 39 39 ; fax. : 225 66 23 ; e-mail : kitap@yem.net ; Web : www.yem.nt

Yapı ve Kredi Bankası AŞ Kütüphanesi, YKB Dış İlişkiler Binası, Galatasaray ; tél : 0212 245 20 30 ; 70.000 ouvrages environ ; Yapı Kredi Yayınları : İstiklâl Cad. n° 285 Beyoğlu 80050 ; tél. : 0212 252 47 00 ; fax. : 293 07 23 ; site : www.ykkultur.com.tr ; e-mail : ykkultur@ykkultur.com.tr

Yıldız Teknik Ünivers. Kütüp. (Sabancı) : 80750 Yıldız, Beşiktaş ; tél : 0212 260 80 94.

WALD (institution créée en 1992) : Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi, Sultanahmet, Yerebatan Cad. 2, 34400 İstanbul/Turkey ; tél : 0212 512 62 69 ; fax : 0212 519 00 60 ; site : www.waldacademy.org ; e-mail : waldaca@attglobal.net

Remarque conclusive

Il est clair que cette bibliographie demeure incomplète. Il ne s'agit que d'un premier état des lieux, mais il fallait bien commencer, pour sortir du flou et de la confidentialité et permettre que des contributions importantes aux études stambouliotes soient mieux connues, utilisées et, le cas échéant, prolongées. Comme une "invitation au voyage", loin de tout orientalisme et de toute rêverie de pacotilles pour guide touristique, en somme. Nous attendons des lecteurs attentifs remarques et précisions, de façon à pouvoir parfaire cet outil. Les renseignements fournis ici constituent une sorte de base programmatique, à partir de laquelle des recherches plus informées et ciblées pourront être conduites : d'une certaine manière, l'essentiel reste donc à faire...